

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

Curitiba — 12 lutego — (fevereiro) — 1969 — Nr 3003 — (7/69)

Dywerysja Ekonomiczna

Pod tym tytułem ukazał się w prasie krajowej doskonały artykuł jednego z najlepszych ekonomistów Ameryki Łacińskiej — Roberto de Oliveira Campos, byłego ministra Planowania. Autor artykułu stwierdza, że do ruchu dywersyjnego należy należeć (obok zbytnio postępowych studentów, księży, zbakierowanych polityków i terrorystów ze skrajnej lewicy) także dywersantów ekonomicznych, przygotowujących teren pod dywersję polityczną.

Dywersantami ekonomicznymi — według Roberta Campos — są 3 grupy ludzi: inflacjonisci, egzaltowani nacjonalisci oraz "paternalisci". Wynawcy inflacji twierdzą, — wbrew prawdziwej historycznej — że inflacja jest najlepszą metodą na drodze do rozwoju ekonomicznego, danego kraju. Głoszą korzyści (fałszywe) wypływające z inflacji, wywołują walkę wewnętrzną (bezkrawawą) wśród klas społecznych. Mnóżą się bowiem wtedy wołania o podwyżkę "salarია", a gdy ono przyjdzie — idą automatycznie w górę ceny artykułów pierwszej potrzeby. Następuje w konsekwencji ogólne niezadowolone tych, którzy pomimo otrzymania podwyżki, znajdują się znow w trudnej sytuacji finansowej.

Nawet rząd pod wpływem ogólnych reklamacji widzi się zmuszony do zamrożenia ceny ograniczając z jednej strony inicjatywę prywatną, z drugiej zaś strony zmniejszając swe inwestycje. Wobec zaś zastępu inicjatyw prywatnej, rząd występować zaczyna w charakterze producenta, zajmując dominujące miejsce w różnych sektorach systemu ekonomicznego. Ta interwencja rządu łatwo przekształca się w monopol, przeszkadzając na ogół ograniczoną produktywności.

Innym typem dywersyjnym są egzaltowani nacjonalisci, lub fałszywi patrioci. Sprzeciwiają się oni wejściu do kraju kapitałów i inwestycji zagranicy, twierdząc, że są to niepożądani konkurenci, mający na oku ekonomiczną i finansową eksploatację danego państwa. Tacy nacjonalisci opóźniają rozwój ekonomiczny i przeszkadzają normalnemu funkcjonowaniu systemu kapitalistycznego. Sami nie robią, by zwiększyć inwestycje i dorobek krajowy, a równocześnie nie dopuszczają, by kapitały zagraniczne mogły zająć miejsce "odłogów". Skrajni nacjonalisci przyczynili się do tego, twierdząc dalej Roberto Campos, że Brazylia posiada nieoszacowane bogactwa mineralne, kupować musi z zagranicy od 40 państw 250 różnych minerałów niedostępnych dla nowoczesnego przemysłu.

Dopiero od Rewolucji Marcego produkcja np. ropy naftowej do 100 tys. beczek dziennie. Mimo to, daleko jeszcze do samowystarczalności Brazylia na tym polu, bo brak dostatecznej ilości ropy, odpowiednich urządzeń oraz samego kapitału. Jeśli chodzi o rudę żelazną, Stan Minas Gerais posiada jej nieobliczalne wprost jej pokłady, jedynie przez swą niemądrą politykę nacjonalistyczną dał się wyprzedzić takim państwom jak Wenezuela, Kanada i Australia.

Treścią wreszcie typem dywersji, może nierzadko mimo to, wolnej, są "paternalisci". Ci

znow blokują funkcjonowanie ekonomii na rynku wewnętrznym. Utrzymując na tym samym poziomie opłatę energii elektrycznej z obawy na szmeranie zainteresowanych, spowodowali wielki zastój i zacofanie w sektorze telekomunikacyjnym. Zamrażając ceny komornego, odstraszali wielu ludzi zamierzających do wynajęcia. To samo robią z cenami mięsa i nabiału. Tym sposobem "paternalisci" otwierają drogę do estytacji. Miejsca wolne bowiem zajmują nieraz z konieczności przedsiębiorstwa rządowe.

Najlepszą jednak odpowiedzią dla dywersantów ekonomicznych jest — według zdania

Roberta Campos — obrzucenie państwa w otchłamy. Przyjmując wielkie fale imigracyjne, przystosował je do nowego życia. Otworzył bramy dla kapitałów zagranicznych. Skontraktował profesorów — cudzoziemców, by podnieść poziom studiów uniwersyteckich.

Obecnie Stan São Paulo daje skarbowi państwa 40 procent dochodu narodowego. Jednym słowem, stan państwa niemal rozgorzał 3 najgroźniejszych przeciwników prawdziwego postępu ekonomicznego oraz systemu kapitalistycznego, jakimi są: nieoprawni inflacjonisci, egzaltowani nacjonalisci i technolizmi paternalisci.

Migawki ze Świata

★ Spotkanie: Nixon - de Gaulle. — Z "Białego Domu" informuje się, że z końcem marca br. Nixon odwiedzi 3 dniowo rozmowy z de Gaulle w Paryżu na temat niżej- narodowej sytuacji w świecie.

★ Ambasador Chin prosi o azyl. — Chiński ambasador w Holandii Liao Hu-Shu zwrócił się do USA, prosząc o azyl polityczny. Przedtem Holandia uławiła ambasadorowi ucieczkę do Stanów Zjednoczonych.

★ Największy strajk we Włoszech. — Największy strajk w historii Włoch zarejestrowano w ub. tygodniu, w którym wzięło udział prawie 16 milionów robotników przemysłowych, drukarzy itp. Strajkujący domagają się podwyżki swych poborów mieszkaniowych.

★ Proces rehabilitacyjny w Pradze. — W stolicy czeskiej toczą się procesy rehabilitacyjne obywateli zaangażowanych w więzienie lub karę śmierci przez stalinistów czeskich. Proces obejmuje tysiące osób, a odszkodowania oblicza się na 120 milionów dolarów.

★ Pozycja Jugostawii i Rumunii. — Marszałek Tito i szef Rumunii Nicolas Ceausescu podczas swego ostatniego spotkania oświadczyli, że ich kraje pozostają niezależne od Związku Sowieckiego.

★ Odnowienie stosunków dyplomatycznych. — Peru, Ekwador i Boliwia zamierzają nawiązać na nowo dyplomatyczne stosunki ze Związkiem Sowieckim.

★ Neopoganizm w świecie. — Papież Paweł VI przestrzegł narody przed neopoganizmem wskazując, że coraz bardziej ze społeczeństwa obcych czasów. Jedynym środkiem zaradczym jest odnowienie obyczajów.

★ Zgon Borisa Karloffa. — Angielski aktor filmowy — Boris Karloff, występujący w filmach pod pseudonimem "Dr Frankenstein", ścigający terror, zmarł w Londynie, licząc 81 lat życia.

★ Oddziały ZSRR pozostają w Czechosłowacji. — Dowództwo oddziałów sowieckich okupujących Czechosłowację zwróciło się do rządu czeskiego o zezwolenie na budowę domów dla sowieckich rodzin wojskowych.

★ Salazar opuścił szpital. — Były dyktator Portugalii — Antonio de Oliveira Salazar opuścił szpital Czerwonego Krzyża w Lizbonie, w którym przebywał prawie 6 miesięcy. Salazar liczy 79 lat życia.

★ Telefony bez drutu w USA. — Na rynku amerykańskim ukazał się typ nowego telefonu bez drutu (kieszkowy), kosztujący 2.280 dolarów. Przez telefon ten można rozmawiać na odległość setek kilometrów.

★ Na czym polega wolność? — Według zdania Papieża, prawdziwa wolność człowieka nie polega na: letargii egoistycznej, słuszeniu niskim instyngtom człowieka, na ustawicznym proteście wbrew opinii ogółu, na przekonaniu, że każdemu wolno naruszać wolność drugich. Wolność i autorytet powinny iść zawsze w parze — stwierdza Ojciec św.

★ Przegląd francuski zakazany w ZSRR. — Znany komunistyczny przegląd francuski "Les Lettres Francaises" zakazany został w ZSRR, ponieważ potępił on najazd sowiecki na Czechosłowację i okres terroru panujący za Stalina.

★ Sophia Loren na widowni. — Słynna artystka filmowa Sophia Loren doznała się synka ze swego małżeństwa z producentem filmowym Carlo Ponti. Wkrótce wystąpi ona w filmie nakręconym w Moskwie.

★ Strajk uczonych w USA. — Na marzec zapowiedziany jest strajk uczonych amerykańskich, na znak protestu przeciw budowie obronnego systemu pocisków balistycznych, który to system może ogromne sumy kosztem wielkich świadczeń społeczeństwa.

★ Borman gościem Europy. — Pułk. astronauta USA Frank Borman, komendant pojazdu kosmicznego "Apollo", przyjęty został w Londynie przez królową Elżbietę II, a w Paryżu przez gen. de Gaulle.

Seminarium o bezpieczeństwie wewnętrznym

W Brasili odbyło się Seminarium na temat bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Wzięli w nim udział: p. Prezydent, minister Sprawiedliwości, dowódca Policji Federalnej i Milicji stanowych, oraz sekretarze bezpieczeństwa różnych stanów. Zagadnieniami głównymi seminarium były tematy: bezpieczeństwo wewnętrzne i jego planowanie w życiu politycznym, nowoczesna technika kontroli w zajęciach ulicznych, harmonijne współdziałanie różnych organów bezpieczeństwa.

Festiwal Muzyki zakończony

Międzynarodowy Festiwal Muzyki w Kurytybie, trwający cały miesiąc styczeń, zakończony został uroczystą mszą św. w katedrze tutejszej, podczas której 300-osobowy chór i orkiestra złożona z 60 członków wykonały po mistrzowskiemu mszę łacińską Haydna i Te Deum — Dvoraka. Festiwal ten osiągnął pełny sukces, ściągając na siebie uwagę całej Brazylji

Oryginalny pogrzeb

Gubernator Bahii — Luis Vianna Filho nakazał pogrzebać głowę słynnego ongiś bandyty Lampião i jego kochanki Maria Bonita. Głowy ich zabalsamowane znajdowały się w muzeum w Salvadorze od 31 lat, stając się obiektem ciekawości licznych turystów. Lampião przeszedł do historii i do filmu jako najsprytniejszy i najokrutniejszy bandyta ("cangaço"), który przez szereg lat trzymał w terrorze cały szereg miejscowości w Nordeste, drwiąc sobie z władz i z policji. Ale i na niego przyszedł w końcu "kryśka na Matyska".

Zobnieży sowieccy na ulicach Pragi. Na znak protestu przeciw okupacji sowieckiej - student uniwersytecki Jan Palach odebrał sobie życie, podpalając na sobie ubranie zmoczone benzyną. Kilka innych podobnych wypadków zanotowano w Czechosłowacji.

Przemysłowcy łączą się

Przemysłowcy z Rio i Guanabary starają się o fuzję tych Stanów, mając poparcie dla idei ze strony Ministerstwa Planu, Przemysłu i Handlu. Obecnie łatwiej dokonać tej fuzji ze względu na pełną władzę p. Prezydenta, w imię V Aktu Instytucyjnego. Dzięki połączeniu tych dwóch stanów, wzrosłaby ich siła ekonomiczna i polityczna, zajmując prestiżowe drugie miejsce w Kraju, po São Paulo. Nastąpiłoby m. in. o-balenie cła międzyzostanowego, zjednoczenie — takich — firm przemysłowych, jak Volta Redonda, Petrochemia i Duque de Caxias, przemysł solny w Cabo Frio, cukrowy w Campos, rybny w Cabo Frio, Ang- ra dos Reis itp.

Zgon gen. Klingera

Licząc 85 lat życia, zmarł w Rio de Janeiro gen. Bertholdo Klinger, dowódca państwańskiego ruchu rewolucyjnego w 1932 r. Pochodził on z rodziny austriackiej, zamieszkałej w Rio Grande do Sul. Gen. Klinger objął dowództwo nad rewolucją paulistańską skierowaną przeciw dyktaturze Getulija Vargasa. Po upadku rewolucji, Klinger przeniesiony został w stan spoczynku, oddając się pracy nad ulepszeniem ortografii języka portugalskiego.

Plan IBRY

Międzyministerialny zespół techników, opracowujący szczegółowy plan przeprowadzenia reformy rolnej w Kraju, przedłożył p. Prezydentowi tezę, by Brazylijski Instytut Reformy Rolnej (IBRA) mógł interweniować w ciągu 5 lat na obszarach podlegających bezwzględnej reformie rolnej. W ten sposób władze rządowe unikną niepotrzebnego rozproszania swej energii, uwagi i wydatków. Cena współpraca siusie będą municypalne komisie agrarne, dostarczające szczegółowych danych lokalnych.

Kolejka "Pão de Açúcar"

W niedługim czasie skończy się koncesja na przewożenie turystów z Praia Vermelha na Pão de Açúcar w Rio de Janeiro przy pomocy kolejki linowej. Obecna firma utrzymująca ten ruch nie kwapi się z odnowieniem koncesji, ponieważ rioski sekretariat Robót Publicznych domaga się odnowienia kolejki. Wymaga to wiele kosztów gdy tymczasem dochody z kolejki (3 nowe krzesła od osoby) są stosunkowo nie wielkie.

Ważne spotkanie

Minister Sprawiedliwości Gama e Silva odbył rozmowy z przewodniczącym Federalnej Izby Deputowanych — José Bonifacio, liderem rządowym w Kongresie — Ernani Satrio i wiceliderem ARE- NY — Geraldo Freire na temat otwarcia Kongresu. Z rozmów powyższych wyciąga się wniosek, że otwarcie to nastąpić może z końcem marca br., gdy rząd ukończy wszystkie wśród deputowanych oraz przeprowadzi reformę Prawa Organicznego odnoszącego się do partii i wyborów.

Przeciętny wiek w Brazylii-50 lat

Według danych Organizacji Narodów Zjednoczonych, przeciętny wiek mieszkańców w Ameryce Łacińskiej wygląda następująco: Urugwaj i Costa Rica — 70 lat, Argentyna — 65, Meksyk — 62, Wenezuela — 60, Salvador — 59, Chile — 57, Peru — 54, Ekwador i Panama — 52, Kolumbia — 51, Brazylia, Boliwia i Honduras — 50, Gwatemala i Paragwaj — 45 i Haiti — 42. Brazylia znajduje się na 9 miejscu.

Transport rośnie

Ministerstwo Transportu postanowiło inwestować 7,1 miliarda nowych kruczerów na rozbudowę Marynarki handlowej, portów morskich i rzecznych, nowych szos i licznych odcinków kolei żelaznej. Największe sumy przeznaczane na budowę szos, szyn kolejowych oraz nowych statków handlowych!

Obchody w Lipie

Tegoroczny obchód 200 rocznicy istnienia Lapy oraz 75 rocznicy obłożenia Lapy bronionej przez gen. Carneiro, który na czele szczerpiej sto-sunkowo liczby żołnierzy zdołał powstrzymać zwycięski marsz rewolucjonistów w roku 1834 r. Atrakcją obchodów (9 lutego) były podpisy myślicieli "Esquadilha da Fumaça", koncert orkiestr wojskowych itp.

Lotnisko dla nadzwyczajowców

Dotąd nie wyznaczono jeszcze miejsca, gdzie powstanie ma największe lotnisko w Brazylii, przeznaczone dla olbrzymich powietrznych — nadzwyczajowych samolotów pasażerskich i transportowych. W każdym bądź razie władze dają do zrozumienia, że lotnisko to powstanie między São Paulo a Rio de Janeiro — blisko wybrzeża morskiego, wolnego od wzgórz i wzniśnień.

JAN KRAWCZYK

ODWIEDZINY

Botokudka miała oczy zapuchnięte, ruchy leniwe i niezgrabne. Kiedy przechodziła koło nich, workowate zasuszone piersi chwiały się jej na boki jak... "kapiuluchy na tytoń" — stwierdził mimowoli Zaremba. Przeszła bez słowa. Anta już czekała na nią w otwartych drzwiach. Oboje zdawali się nie przejmować brakiem obecności starego.

— Wszystko to mnie bardzo niepokoi — wyznał Wyrajski. — Rozwidliło się już na tyle, że można śmiało udać się na poszukiwanie Botokuda, tylko przyznam się szczerze, diabelnie trudna będzie to robota. Ci ludzie chodzą jak cienie, bez szelestu i bez śladu. Ale zobaczymy co się da zrobić...

Lecz zanim odszedł, równo z pierwszymi promieniami wstającego słońca ukazał się od strony lasu wracający Botokud. Szedł powoli, zgięty pod jakimś ciężarem, niekiedy zataczał się, jakby dobywał resztki siły.

Czekali pełni najwyższego napięcia i niepokojem. Niebawem nadszedł i zwałł z ramion pod ich stopy ubitą korskę.

— Ianaca — wysapał ze zmęczenia stary.

— Ianaca? — powtórzył Zaremba i dopiero teraz zrozumiał słowa Anty: — Ianaca, starycy polowanie albo ubita na polowaniu zwierzyna. — Więc stary chodził na łowy a my narobiliśmy niepotrzebnie tyle ruchu i niepokojem.

— Hm. A czy to już na tym koniec? — Bóg jeden raczy wiedzieć. Ale jeżeli dzisiejszej nocy nie trafił mnie śląk, do czego niewiele brakowało, to znaczy że śmierć nie jest mi jeszcze pisana.

Wyrajski uśmiechnął się z wyrozumiałością. — No więc, jak, idziemy spać? Ale u ciebie jak widzę, znosiś się na ucztę. Smacznego!

Odszedł do siebie, by wyposażyć po całonocnym czuwaniu. Podczas gdy Zaremba rozniecał ogień pod kuchnią, Botokud krzątał się na podwórku koło jeleniej jałowicy. Z niesłychaną wprawą zdarł z niej skórkę, pocwiartował i zabrał się do przygotowania ogniska. Za ścianą chaty leżała spora sterta gałęzi piniorowych suchych jak słoma. W parę chwil później płożyło wielkie ognisko.

W zwałnym czajniku gotowała się woda na herbatę, Zaremba zaglądał po skrzynekach w poszukiwaniu herwy, Anta zaś karmiła piersią dziecko, rozmawiając półgłosem ze starszą. Ta musiała być kobietą łagodnego uosobienia albowiem nie przestawała chichotać. Widocznie powodem tej wesołości były teraz pieluchy, w jakie okrono dziecko. Ciągnęła za nie, zaglądała chłopcu w twarz i, gdy przestał ciągnąć pierś, zasuszonejmi jak patyki palcami zaczęła obmacywać jego uszeczka. Szczególnie upodobała sobie dolną warzę. Odciągając ją tłumaczyła coś Ancie. Zaremba byłby nie wrócił na to uwagi, gdyby nie płacz dziecka, które wyprowadzone taką bezceremonialnością z równowagi poczęło wrzeszczeć w niebogoso.

Pogroził zacisniętą pięścią. — Ja wam, cholery, dam botokę! — krzyknął nagle tknięty złym podejrzeniem. — Sobie możecie pozakładać gdzie wam się żywno podoba, ale wam wam od dziecka!

— Uietę — powiedziała Anta.

— Gadał sobie co chceś, ale mnie nie zwiedziłeś. Mam oczy otwarte i widzę wyraźnie co ci ta czarownica radzi. Być może botoka jest w modzie i należy do wielkiej ozdoby, ale tylko między mieszkańcami puszczy. Mój syn nie będzie tego nosił. Powiedz jej to.

Stara trzymała się za brzuch dygocący od nieustannego śmiechu. Anta również szczerzyła zęby. Była niezwykle ożywiona i na twarzy jej malowały się radość, dumna i wycekiwanie. Dawała Zarembie znaki, by się przybliżył.

— Co, u diabła, dzieje się z wami? — Uietę. Uietę.

Pochylił się nad dzieckiem i zajął do rozchylonych uszeczek. Z różowych dziąseł wyrzynały się dwie jasne plamki.

— Zabki! — Uietę. Uietę.

— Dobra, dobra. Zęby to pożyteczna rzecz, czas by chłopiec zabierał się już do czegoś pożywniejszego. Tylko zapamiętajcie sobie: żadnej botoki!

Ale na tym jeszcze nie kończyły się niespodzianki. Ledwie zaparzył herbatę, gdy uczeplił go się Botokud i począł ciągnąć na dwór, coś przekładając bekołkowie. Pieczeń była już prawie gotowa, o czym świadczyła rozchodząca się wokół smaczkowita woń i już można było się do niej zabierać, ale Botokudowi widocznie chodziło o coś innego. Z szybkiego bekołku Zaremba rozdzielił pojedyncze słowa: Upapę, uietę, ianaca, curai.

— No, dobrze — powiedział. — Rozumiem: upapę — przyjaźni, uietę — zęby, ianaca — dziczyna, curai — człowiek, ludzie. Ale co to wszystko razem ma znaczyć? Będzie mi w przyjaźni jeść zębami dziczynę jak ludzie?

Na pomoc przyszła mu Anta. Wyjaśniła, że starzy przybyli do nich z przyjaźnymi zamiarami, ale ponieważ trafili na meskiego potoma, u którego pokazały się pierwsze zabki, okazję tę należało uczcić godnie i uroczysto. Dlatego ta pieczeń jest zwierzęcia upolowanego z trudem w nocy, pieczeń, której pierwszy kęs musi spożyć Tinga. W uczcie powinna wziąć udział cała osada.

Zaremba spojrzał na starego z nieklamany podziwem. — Cholera! — powiedział. — Kto by się spodziewał czegoś podobnego po tym dzikusie?... Już lecę po ludzi. Tylko czy starczy tego mięsiva dla wszystkich?...

(C. d. n.)

NASZA OJCZYZNA

Ciekawy i bogato ilustrowany miesięcznik wydawany w Warszawie dla Polonii zagranicznej. Cena prenumeraty rocznej: NCr\$ 5,00.

Zamówienia przyjmuje João Krawczyk

Rua Padre Agostinho, 1893
albo: Caixa Postal, 2048
w Kurytybie.

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe: Miniaturowe nadajniki radiowe

Dzięki radiotechnice można obecnie budować nadajniki radiowe o miniaturowej objętości. Nadajniki takie, o długości 7-8 cm i średnicy 2,5 cm znalazły ostatnio zastosowanie w badaniach fizjologicznych i weterynaryjnych, przeprowadzanych na zwierzętach.

Taki małe aparatki wprowadzony np. do zwacza krowy sygnalizuje zachodzące w nim (w różnych fazach trawienia) zmiany ciśnienia i temperatury. Sygnały te odbiera rejestruje odbiornik radiowy znajdujący się w laboratorium. Nadajnik może także badać działanie serca lub innego organu zwierzęcia.

Nowa metoda "radiowa" na pewno przyczyni się do lepszego rozpoznania chorób u zwierząt.

Stan ludności w świecie

Na ziemi mieszka dziś 3 biliony 400 milionów ludzi — dwie trzecie spośród nich nie ma zapewnionego minimum środków egzystencji.

W ciągu jednego roku około 35 milionów ludzi umiera śmiernicą głodową. Spośród 900 milionów dzieci poniżej 15 lat żyjących obecnie na świecie przypuszczalnie 500 milionów umrze w ciągu najbliższych 15 lat na skutek niedożywienia.

Z 1 000 nowo narodzonych dzieci umrze w ciągu pierwszego roku życia — w Indii 200, w Boliwii 230, w Afryce Zachodniej 350, w niektórych okęgach Brazylii 450.

Zwierzęta żyją dłużej

Obserwacje naukowców z Instytutu Patologii Zwierząt w Zurychu wykazują, że wiek XX przyniósł przedłużenie życia nie tylko człowiekowi. Tro ska hodowców i producentów poprawa warunków w budynkach inwentarskich, higieniczne przyrządzanie pasz znacznie przedłużyły życie i okres produktywności koni, bydła, owiec. Także inne zwierzęta domowe np. koty, psy — żyją dłużej (przeciętna życia psa przedłuża się w XX wieku o dwa lata).

Polonia w USA a wybory

W ostatnich wyborach Polonia w 80 procentach opowiedziała się za H. H. Humphreym. Polacy tradycyjnie dawali zawsze poparcie demokracom. Tym razem mieli szczególny powód. Wyznaczenie Amerykanina polskiego pochodzenia Senatora Muskie jako kandydata na wiceprezydenta było pokusą, której trudno się było oprzeć. Słowem, Nixon nie ma długu wdzięczności w stosunku do Polonii. Wprawdzie za nim opowiedzieli się w większości przywódcy organizacji polonijnych, ale byli to generałowie bez wojska.

Tragicznie zmarły prezydent J. F. Kennedy był pierwszym, który docenił rolę 10-milionowej Polonii w USA. Do gabinetu swego powołał Johna Gronouskiego na stanowisko pomocnika generalnego. Wygrał na tym dwukrotnie. Pozyskał sobie szerokie koła Polonii i na urzędzie odsadził dzielnego człowieka, który oddał mu cenne usługi. Prezydent Johnson wprawdzie przesunął Gronouskiego z gabinetu do dyplomacji, ale też na tym dobrze wyszedł. Ambasador amerykański polskiego pochodzenia miał większe pole do popisu w Warszawie niż jego kolega wywodzący się z rodziny irlandzkiej czy niemieckiej.

Nixon w stosunku do Polonii nie ma długu wdzięczności, ale musi się liczyć z tym, że za cztery lata znów się zwróci do narodu o przyznanie mu mandatu. Tym razem z trudem wygrał. Nie wiadomo, czy jego rządy będą tak pomyślne, że zdobędzie sobie zaufanie większości narodu. Czy nie spotkają go porażki, a wtedy każdy głos będzie cenny. Czy nie warto już teraz pomyśleć o pozyskaniu Polonii?

Cejlon w niebezpieczeństwie

Ceylon jest niepokojąco szybko podmywany przez morze. Jak wykazały badania topograficzne, w ciągu os-

tatnich 30 lat morskie fale pochłaniają co roku niemal 1 milie kwadratową wyspy.

Trzeba ratować katedrę w Wilnie

Litewski inżynier N. Kitkauskas ogłosił w polskim dzienniku komunistycznym, wychodzącym w Wilnie odeszłą tytułowaną: "Pomóżmy Katedrze Wileńskiej!"

Przypomniał w niej, że już w roku 1931, gdy po katastrofalnym wylewie Wilni woda zalała fundamenty, sprostowano niepokojące pęknięcia. Powstał wtedy komitet ratowania bazyliki i po gruntownym zbadaniu terenu opracowano projekt wzmocnienia fundamentów pod nową budowlą. Komitet utworzony w roku 1931 postanowił zgłosić pale dębowe zastąpić 279 żelbetonowymi, każdy długości 14 metrów.

Projekty te zostały, jak pisze inż. Kitkauskas, w znacznej mierze wykonane. Ale po pewnym czasie w ścianach znów zaczęły powstawać szczeliny. "Obecnie — czytamy w jego odeszłej — są one szczególnie niebezpieczne koło kaplicy królewskiej (byłej Wołowniców)".

Rekordowa pogłębiarka

Sowieccy konstruktorzy zbudowali pogłębiarkę działającą na zasadzie odkurzacza. 13-metrowej długości urządzenie jest w stanie wydobyć z dna

ziobnika wodnego 380 m sześciennych ziem na godzinę. Maszyną transportuje zarazem ziemię na odległość 500 metrów.

KĄCIK MŁODZIEŻOWY

DZIAŁ ZESPOŁU IM. MATKI B. CZĘSTOCHOWSKIEJ

Dzień dobry, Droga Młodzieży!

PRZYRZECZENIE

Przyrzeczenie — to siła. To kierunek który nadajesz twemu wysiłkowi. A wysiłek poprowadzi cię poprzez życie. Do celu przez ciebie wytoczonego. Przyrzec nie jest trudno. Nie przyrzekamy rzeczy niemożliwych — Przyrzekamy w granicach naszych możliwości. Stać się coraz lepszymi; Znać i miłość każdy krok życia naszego. Słuchać Boga poprzez bliźniego swego.

Przyrzeczenie — to siła. Wiele przyrzekło przed tobą — Dużo przyrzekło po tobie. Może kiedyś, pewnego smutnego poranku Powiesz: — I na co to wszystko? Po co? Lecz przyjdzie wspomnienie, i światło się zrobi. I znowu zrozumiesz — że przyrzec trzeba. Że dążąc do doskonałości potrzeba. Że musisz być wiernym swemu przyrzeczeniu. Idąc szeroką drogą — czy krocząc w ciernieniu.

Przyrzeczenie — to siła. Nie zawsze radość idzie z nami w parze. Wiele się rozczaruje, popadnie w zwątpienie — Tyle jest smutnej, zmęczonej młodzieży, Któręj dążenia bez silnej podstawy. Spęłzy na niczym — za wiatru podmuchem. Lecz kto przyrzecze — ten ma cel przed sobą, Bogaty w wiarę — jasną duszę. I wolą swoją i hartem swoim rozprasza mroki. A polem do pracy jest ten Boży świat szeroki.

Janina M. Urban

NASZA SKRZYŃCZKA

Dział — Najlepiej wypracowanie odczytów do następnego numeru, z powodu licznej i wartościowej korespondencji. Szanowna Pani!

Leżą przede mną pisma doręczone mi w czasie pobytu w Kurytybie. Przypomniłam mi one chwile przeżyte w Brazylii, chwile pełne życzliwości i serdeczności, które będą długo pamiętali.

Jestem pełen podziwu dla wszystkich współpracowników "Kącika Młodzieżowego i Zewu Jasnogórskiego. Będę w moich modlitwach pamiętać o Was i prowadzić przez Was pracę. Będę prosił, by Bóg za wstawiennictwem Niepokalanej Matki błogosławił wszystkim waszym wysiłkom.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku przesyłam serdeczne życzenia obfitych łask Bożych dla Szan. Pani, wszystkich współpracowników i dzieci z Zespołu Matki Boskiej Częstochowskiej.

Pozostaje z wyrazami szacunku i uznania — Biskup Władysław Rubin

Ekscelencjo Księżę Biskupie! Słowa przyjaźni i serdeczne roznieciły w sercach naszych więcej zapału i wiary w szusność naszej sprawy.

Moge zapewnić Ekscelencje w imieniu moim i współpracowników, że Kącik i Zew to dwa nasionka zgody i jedności. Są to nasionka młode i małe, wiemy jednak, że wszystko co wielkie opiera się na małym, więc z czasem wyrosnie wielkie i rozłoży się drzewo pod którego cieniem i ochroną rozwijać się będzie życie polonijne.

Za życzenia serdecznie dziękujemy i wraz z dziećmi modlić się będziemy o zdrowie i siły do godnego spełnienia tak zaszczytnej misji naszego tak godnego Opiekuna.

***

Szan. Pani! Jak tu milczeć, gdy nawet zwierzęta — jak głosi tradycja — używają ludzkiej mowy na Boże Narodzenie.

(C. d. na str. 7-ej)

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świętymi owcami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy tj. krowy, świnię, wiegeli, koks, meble i wiele innych rzeczy...

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKANSKICH GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN, SAO PAULO

Caixa Postal Nr 5127, Tel.: 52-87-29

NA ZBLIZAJĄCĄ SIĘ WIELKANOC

Prześlijcie do Polski już teraz

ŻYWNOSCIOWA PACZKA ŚWIĄTECZNA PEKAO

PRZEZ UPOWAŻNIONYCH PRZEDSTAWICIELI

lub

PEKAO TRADING CORPORATION

Casa Pavão

Hipólita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucl ków, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

ŻYCIE RELIGIJNE:

NIEDZIELA ZAPUSTNA

Evangelia św. zapisała u św. Łukasza w rozdziale 18

Onego czasu wziął Jezus dwunastu i rzekł im: Oto wstępujemy do Jeruzalem i spełni się wszystko, co napisane było przez Proroków o Synu człowieczym. Bo będzie wydany pogonim i będzie nagrawany i ubiczowany i oplwany. A ubiczowawszy, zabiją go: a dnia trzeciego zmartwychwstanie. A oni nic z tego nie rozumieli, i było to słowo zakryte przed nimi i nie pojęli, co on mówił. A gdy przybliżył się ku Jerychu, ślepy niektórzy siedział wedle drogi, żebrząc. A usłyszawszy rzeszę przechodzącą pytał, co by to było. I powiedzieli mu, iż Jezus Nazaretański przechodzi. I zawołał, mówiąc: Jezusie, synu Dawidów, zmiłuj się nademną. A ci, co szli przodem, tajali go, aby milczał. Lecz on tym głośnieji wołał: Synu Dawidów zmiłuj się nademną. A Jezus stanawszy, kazał przyprowadzić go do siebie. A gdy się przybliżył, spytał go mówiąc: Co chcesz, abym ci uczynił? A on powiedział: Pamię, abym przejrzał. A Jezus mu rzekł: Przejrzyj, wiara twoja ciebie uzdrowiła. I natychmiast przejrzał i poszedł za nim, wielbiąc Boga. A cały lud widząc, dawał chwałę Bogu.

WZGLĄD LUDZKI

Dobija się do Jezusa ów ociemniały człowiek i nie da się odrzucić żadnymi względami na tych ludzi, którzy mu przeszkadzali i odpychali. Gdyby im był uległ, w potęgę nie zostałby uleczony, pozostając nadal niewidomy.

Zapewne, że często należy na ludzi się oglądać, na ich rady, zdania, opinie, zwyczaje i obyczaje, byśmy nie zdziwaczyli i nie narazili się na drwinki. Lecz, gdyby nas chcieli odwieść od Boga, albo nie dopuścić do Niego — to wobec tego wszystkie względy powinny ustąpić, a nam, jak owemu kalece, choćby przyszło utracić ich przyjaźń i narazić się na przykrości — należałoby nie dopuścić do oddzielenia nas od przyjaciół Chrystusa. Co więcej, św. Paweł twierdzi, że ani śmierć, ani przesławianie, ani żadne stworzenie — nie powinno nas odłączyć od miłości Chrystusa.

Względ ludzki wyrządza ogromne szkody przede wszystkim w religijności i moralności. Tak np. zmienia się wiarę, by móc się ożenić czy wyjść za mąż, bo panna czy chłopak urodny i bogaty. Student przestaje się modlić, gdy idzie do szkół wyższych ze względu na koleżanki i kolegów wolnomyślnych i bezbożnych. Boi się wpisać im na język, gdyby zachował praktyki religijne wyniesione z domu. Nie wola się księdzę do chorego, bo istnieje obawa, że chorey się przestraszy.

Względ ludzki podważa moralność chrześcijańską. Wielu ludzi twierdzi: inni tak robia, dlatego ja nie mam tego robić? Nabywa się niepotrzebne rzeczy, luksusowo, bo inni to robia. Ogranicza się potomstwo, bo taka teraz moda. Panny skracają wszystkie spodniczki, bo inne tak robia. Kupiec twierdzi, że gdyby nie urwał na wadze — to jak się wzbogaci? Najgłośniejszym, niestety "argumentem" jest, że inni to robia. Chrystus zaś powiedział, że kto powstydziłby się Go lub Jego słów — wzgardzi takim człowiekiem i odrzuci go na wielki.

KS. A. W.

Ojciec św. ogłasza heroiczną cnotę O. Kolbe

W pałacu apostołskim w Watykanie dnia 30 stycznia 1969 roku na posiedzeniu generalnym wobec Ojca św. kardynałowie, prałaci i konsultory teologowie Kongregacji Rytów wyrazili sąd pozytywny w trzech sprawach: odnośnie dwóch cudów do kanonizacji bł. Julii Billart, dziewicy, założycielki Sióstr Najświętszej Maryi Dziewicy oraz heroicznosci cnoty O. Maksymiliana Kolbe i Marii Franciszki Schervier, założycielki Sióstr Biednych św. Franciszka.

Ojciec św. widząc jedynomyślność sądów wszystkich członków posiedzenia stwierdził, że sarni przewodniczący i przewodniczący i podziela całkowicie sąd członków Kongregacji. Dlatego też natychmiast w krótkim przemówieniu wydał wyrok pozytywny we wszystkich trzech sprawach i oświadczył, że można przystąpić do dalszych aktów prawnych. Jest to bardzo rzadkie zdarzenie, by papież w ciągu posiedzenia natychmiast wydał decyzję pozytywną dla wszystkich spraw razem, a dziennik "Osservatore Romano" ogłosił komunikat w tym samym dniu.

Ojciec św. powiedział o O. Kolbe, że był "on najgorliwszym czcicielem Najśw. Maryi Panny Niepokalanej" i życie cnota" jak gdyby (quasi) ofiarą miłości", osiągnął najwyższy czyli heroiczną cnotę teologiczną i moralną. Od momentu ogłoszenia wyroku Ojca św. Ojciec Kolbe przysłużył tytuł "Venerabilis" czyli Czcigodny Sługa Boży i dlatego na przyszłość należy tego tytułu używać.

Wiadomość o ogłoszeniu dekretu heroicznosci cnoty O. Kolbe napelnia radością wszystkich rodaków i wszystkich czcicieli Czcigodnego Sługi Bożego. Największa pociecha dla nas Polaków są słowa Ojca św., że Czcig. Sługa Bożego uznano za najgorliwszego czciciela Niepokalanej i nazwał go "ofiara miłości".

Obecnie na drodze do beatyfikacji leży jeszcze sprawa stwierdzenia cudów, które postulacja O. O. Franciszkanów konwentualnych przygotowała do badania. Kongregacja będzie musiała poświęcić dla tej sprawy przynajmniej dwa posiedzenia. Po zatwierdzeniu cudów nastąpią już bezpośrednie przygotowania do beatyfikacji.

Oprócz komunikatu "Osservatore Romano" także w tym samym dniu Radio Watykańskie w wielu językach podało komunikat i krótki życiorys O. Kolbe.

W Kilku Zdaniach:

Zjazdy w Kurytybie

W stolicy Parany odbyły się dwa zjazdy: biskupów parających oraz wyższych przełożonych zakonnych. Głównymi tematami były m. in. rola kolegiów katolickich, życie religijne u osób duchownych i świeckich oraz akcja społeczna Kościoła.

Pomoc dla b. księży

W Belgii powstała ostatnio organizacja katolicka, której celem jest wspierać materialnie i moralnie księży którzy opuścili stan duchowny. Organizacja ta, pod nazwą "Exodus" ma zamiar poznać głównie przyczyny z powodu których księża czy zakonnicy wyrzekają się swego stanu.

Tydzień modlitwy o jedność chrześcijan

W całej Polsce trwa w dniach od 18 do 25 stycznia br. Tydzień modlitwy o jedność chrześcijan. W okresie tego Tygodnia chrześcijanie różnych wyznań wspólnie modlili się o przybliżenie momentu, w którym zatarte zostaną podziały i różnice między poszczególnymi Kościołami chrześcijańskimi. Bardzo uroczyste był obchodzony Tydzień modlitwy w intencji jedności chrześcijan w bazylice OO. Dominikanów w Krakowie. W ciągu Tygodnia każdego dnia odprawiana była msza św. połączona z godziną biblijną i kazaniem na tematy ekumeniczne. W koncowym nabożeństwie uczestniczyli ks. kardynał Wojtyła, metropolita krakowski.

Nowy Prymas Hiszpanii

Ojciec św. zamianował nowego prymasa Hiszpanii w osobie ks. prałata Taracón, cieszącego się wielką powagą i autorytetem wśród kleru hiszpańskiego. Nominacji tej dokonał Papież bez ogłaszania się na wole gen. Tarnco, mającego dotąd prawo zatwierdzania kandydatów na wyższe stanowiska w Kościele.

Akcja przeciw rozwodom

W całej Italii księża rozpoczęli ostrą kampanię przeciw rozwiadom, wobec faktu, że partia demokracji chrześcijańskiej i premier Rumor zajęli pozycję neutralną. Ze swej strony episkopat włoski wydał wspólny list pasterski na ten temat.

O beatyfikację Ks. Kardynała Hozjusza

W czasie swego pobytu w Rzymie ks. biskup Drazaga, administrator apostołski diecezji warmińskiej, wygłosił przez Radio Watykańskie przemówienie poświęcone w głównej mierze sprawie beatyfikacji śp. ks. kardynała Hozjusza ordynatora diecezji warmińskiej w latach 1551 - 1579. Ono to zabiegają o wprowadzenie w Polsce w życie uchwał Soboru Trydenckiego. Starania o beatyfikację wielkiego kardynała prowadzone są w Polsce na zlecenie Episkopatu od 1925 r. Na polecenie ks. kardynała Wyszyńskiego, przerwane przez ostatnią wojnę prace beatyfikacyjne zostały podjęte ponownie przez duchowniostwo diecezji warmińskiej.

Watykan o wypadkach w Czechach

Radio watykańskie, omawiając wypadki zadawania sobie śmierci przez spalanie w obronie niepodległości Czechosłowacji, nazwa ich autorów męczennikami świętej sprawy, a ich ofiarę — aktem heroicznym. Ciężkość ich odpowiedzialności za czyn małe wobec wielkości sprawy, jaka jest wolność ojczyzny.

Farmacia e Drogeria Stell'eri

FILIAIS: R/ia Riachuelo, 130

FARMATEL: Travessa Oliveira Belo, 71

Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zaufania.

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nadóg pijaństwa ponizła człowieka i niszczy jego zdrowie doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sytuacji, m. in. do występku i do grzechu.

"Instituto Químico Campinas S. A." wypuściło na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w produkcji, przeznaczone na leczenie nadog pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasięg społeczny, sprowadza bowiem człowieka na nowo na łono rodziny, religii i społeczności ludzkiej "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zacycia nadogowym pijałkom, ponieważ nie posiada ani smaku ani zapachu.

"NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

"NECROETIL" jest produkowany przez Instituto Químico Campinas S. A. i znajduje się na składzie przy Pracę Porto Alegre, 405, Fone: 4-9578, Caixa Postal, 695, CURITIBA — PARANA.

AUTO LONDRINA

DE GETULIO THADEU OSTROWSKI

LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE

Plantão aos domingos e feriados

CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANA

Wieści z Polski

Najnowocześniejszy kombinat wełniany

"Tomtex" — tak brzmi nazwa najnowocześniejszego w Polsce kombinatu wełnianego, którego rozruch pierwszej fazy prac wkrótce w Tomaszowie Mazowieckim. Budowę zakładu rozpoczęto w roku 1955. Zakład wyposażono w najnowocześniejsze maszyny produkcji krajowej, uzupełnione maszynami aparaturą sprowadzoną z NRF, NRD, Belgii, Włoch, Czechosłowacji i Bulgarii. Zakład zatrudni 2.100 osób. W zakładzie przekończono już w przyzakładowej szkole 65 pracowników, którzy rozpoczną pracę w "Tomtexie" produkującą białą wełnianą, bądź też wełnopodobną. Zakład ma dać będzie zdolność produkcyjną rzędu 6 mln metrow tkaniny produkcji finalnej w roku.

Turyści na Warmii i Mazurach

W ubiegłym sezonie turystycznym na Warmii i Mazurach przebywało 1.780.000 turystów o 55 tys. więcej niż w 1967 r. Wrosła liczba osób, które przyjechały tu na wypoczynek świąteczny. W dalszym ciągu Warmie i Mazurom rośnie liczba turystów zagranicznych.

Pierwsza huta włókna szklanego

Zjednoczenie Przemysłu Szklarskiego w Sosnowcu otworzyło w tym roku bieżący kredyt m. in. na rozpoczęcie w przyszłym miesiącu budowy huty produkującej włókno szklane. Zakład ten, pierwszy tego rodzaju w Polsce powstał w Krośnie. Budowę jego pochłonie 650 mln zł i potrwa dwa lata. W koncowej fazie huta produkować będzie 100 tysięcy ton wysokogatunkowego włókna szklanego. Część produkcji przyniesie się na eksport. Również krosnińska huta szkła gospodarczego i technicznego, jedne z największych w Polsce, zostaną rozbudowane i unowocześnione. Modernizacja zakładów potrwa przez kilka lat i kosztować będzie ok. miliarda złotych.

Aktywizacja małych miast w krakowskim

W Woj. krakowskim notuje się poważny postęp w dziedzinie aktywizacji gospodarczej małych miast i miasteczek. Programem tym objęto 100 miejscowości, w których realizuje się nowe inwestycje. Odczuły to najbardziej dotychczas upośledzone powiaty: Myślenice, Dąbrowa Tarnowska, Limanowa, Sucha Beskidzka. W 2 ostatnich regionach przekazywane są do użytku filie potentatów przemysłowych z Krakowa. Fabryki Aparatów Pomiarowych i Wytwórni Sprzętu Mechanicznego. Uruchomiono zakład czerni lakierniczej w Dąbrowie, fabrykę przetwórstwa owocowo-warzywnego w Dąbrowie Tarnowskiej, prefabrykatarni w Tymbaroku itp.

Pomnik polskości Warmii i Mazur

Już w przyszłym roku stołecę sportów wodnych — Glińcy ozdobi okazały nowoczesny pomnik symbolizujący historię polskości Warmii i Mazur. W pomniku uwzględniono elementy regionalne urwalające pamięć tych, którzy zginęli w czasie oswojania ziemi mazurskiej spod jarzma hitlerowskich Niemców — Tadeusz Ostaszewski. Projekt przewiduje wykonanie obok pomnika stałej trybuny ozdobionej piastowskimi orłami oraz napisem "byliśmy, jesteśmy i będziemy". Pomnik natomiast będzie miał kształt łuku wykonanego z tego cementu.

Tragiczne żniwo wypadków w Polsce

3.424 zabitych, 29.442 ciężko i lżej kontuzjowanych — prawie 32 tys. rozbitych pojazdów — oto tragiczny bilans ponad 32 tys. zeszłorocznych katastrof drogowych w Polsce. W porównaniu z 1967 r. liczba śmiertelnych ofiar zwiększyła się o 427, rannych — o 2.152, a wypadków — o 2.312.

Impressora Guarany Limitada

PAPELARIA — ARTIGOS ESCOLARES E IMPRESSOS EM GERAL

Rua Riachuelo n.º 268

Curitiba — Paraná

Rádio Cambijú Ltda.

ZY S - 27 - Kc/a - 1590 — A VOZ CATÓLICA DO PARANA

Bela música, Clube dos Sócios, Terço em Família, Hora da Música Polonesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homagens, Anúncios, Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCÁRIA — FONE: 109 — PARANA

PEKAO

NAJLEPSZYM PREZENTEM ŚWIĄTECZNYM

Zamówienia przyjmują

Miejscowi przedstawiciele oraz

Pekao Trading Corporation

Polonia Zagraniczna

USA :

Likwidacja polonijnej godziny radiowej

Godzina radiowa w radiostacji w Camden N. J. prowadzona od 35 lat przez Tomasza i Janinę Dereniów, została zlikwidowana w związku z likwidacją całej tej radiostacji. T. Deren przybył do USA w 1911 r. i stał się jednym z organizatorów Stowarzyszenia Mechaników Polskich, liczącego 16 tys. członków. Zajmował się on ponadto stale propagandą kultury polskiej wśród Polonii, w czym zawsze była mu pomocna jego małżonka Janina, artystka i pieśniarka.

WĘGRY :

10-lecie stowarzyszenia

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech obchodziło 18 stycznia 10-lecie istnienia.

Na Węgrzech mieszka obecnie ok. 7 tys. Polaków, posiadających w większości obywatelstwo węgierskie. Dla nich oraz dla licznych Węgrów, przyjaciół Polski, Stowarzyszenie stało się ośrodkiem życia kulturalnego i krzewienia przyjaźni polsko-węgierskiej.

Trzy lata temu Stowarzyszenie otrzymało w Budapeszcie nową siedzibę w centrum miasta.

Mieści się tu polska biblioteka, działają zespoły artystyczne, odbywają się kursy języka polskiego, liczne imprezy i spotkania. Stowarzyszenie posiada bogate archiwum dokumentów związanych z życiem Polaków na Węgrzech. Znajdują się w nim wiele pamiątek po gen. Józefie Bemie.

FRANCJA :

Młode talenty muzyczne wśród polskiej Emigracji

Nie raz już pisaliśmy o osiągnięciach muzycznych polskiej młodzieży emigracyjnej. Ten dorobek Polaków rośnie stale i w każdej kolonii jest garstka muzykantów, na których skupia się uwaga.

Są rodziny, gdzie zamiłowanie do muzyki przechodzi z ojca na syna. Jest młodzież, która ma zamiłowanie do ściśle określonego instrumentu. Spotyka się również młodzież, która poświęcając się w całości muzyce, nie ogranicza się do jednego instrumentu, lecz znakomicie gra na kilku.

Do rzędu talentów muzycznych należą bracia Franciszek i Marian Łączy z Lens, posiadający doskonałą orkiestrę. Wykazują dużo inicjatywy i mimo, iż są młodzi, plan ich pracy jest wielki. Jak słowo zbliża wiedzę, a obraz ją utrwala, tak bracia Franciszek i Marian Łączy starają się piękną grą pozyskać młodzież dla muzyki. Nawiązują współpracę z różnymi organizacjami i instytucjami. A że w występach swych starają się skupić uwagę słuchaczy, popularność ich rośnie.

Z SRR :

Wilno ku czci A. Mickiewicza

W Wilnie odbyła się uroczystość dla uczczenia 170 rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. Wiersze i fragmenty poematów recytowali artyści Polskiego Teatru Ludowego we Lwowie. Gospodarzem wieczornicy była redakcja ukazującego się w Wilnie polskiego dziennika "Czerwony Sztandar".

ARGENTYNA :

Podziękowanie

Polska Macierz Szkolna poczuwa się do obowiązku serdecznego podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do uruchomienia tegorocznego Obozu letniego w La Granja. A przede wszystkim Panom Zieliskiemu Longinowi i Dukowiakowi Przybysławowi za naprawę elektryczności wewnątrz Obozu, za instalowania motoru do pompy i wykonanie daszka stałego nad nią oraz udzielenie swych wozów jako środków transportowych dla rzutów kwaterynkowych celem złatwienia sprawy kwatermistrza i zaprowadzenia obozu.

Dziękując wszystkim, którzy pomagali i pomogli przy urządzeniu obozu w La Granja, Zarząd PMS nie może pominąć, ale nawet musi specjalnie podkreślić wydatną pomoc Pp. Wardzińskich z Chaco, którzy z największą pieczołowitością, nie szczędząc swego czasu i trudu, przeprowadzili likwidację zeszlotozycznego obozu, zostawiając urządzenia w jak największym porządku — co nam ułatwiło bardzo prace w jego uruchomieniu tego roku.

W. BRYTANIA :

10-lecie Galerii Grabowskiego

Dwóch artystów z prawdziwego zdarzenia: znakomity kłacz i grafik w jednej osobie oraz wybitny malarz, Tadeusz Beutlich i Stanisław Frenkiel — obaj manifestujący swoimi świetnymi wystawami dziesięciolecie jubileuszu istnienia polskiej galerii Grabowskiego w Londynie. Każdy poważny miłośnik sztuki w świecie dzisiejszym: autentycznie twórcy autentycznym talentem i przygotowaniem, mówi do nas językiem wizji, która właśnie się tworzy i nie jest ani powtarzaniem tego co dawniej powiedziano, ani sileniem się na zaskakujące a puste dziwactwa.

Tadeusz Beutlich jako kłacz i grafik ma już pozycję międzynarodową. W ciągu ostatnich lat dziesięciu nie tylko wystawiał w czelowych galeriach Anglii w wielu krajach kontynentu europejskiego i w Ameryce, ale ma tam swoje dzieła w licznych muzeach (wśród nich Victoria & Albert Museum w Londynie, Museum of Modern Art w Nowym Jorku, Museum of Fine Arts w Bostonie, Carnegie Museum of Modern Art w Pittsburgu, w Muzeum Narodowym w Sztokholmie).

DZIAŁ POETYCKI :

(Wiersz naszej Czytelniczki):

WEZWANIE

Przyleciał do mnie wędrowny ptak...
Mała duszyczko, czegoś się boisz?
Trwoga i łzami ran nie zagosisz
Chodź, polećmy w podniebny szlak

Spojrzyj w złocisty słońeczny blask!
Przed nami modra przestrzeń daleka
W nizinach mrocznych szczęście nie czeka
Ni da go tumanom bezmyślny wrzask

Pójdźmy szukać świetlnych dróg...
Nie drzyj gdzie ziozysż znużoną głowę
Poetyckie gąsienicę znajdziemy osnowę
Wszędzie nad nami jednaki Bóg
Zofia Ziemianowska

RETIFICA BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. Kompletne reformy traktorów gąsienicowych i kołowych. Roboty szafka i gwarantowana. — Ceny przystępne. Rua Marechal Floriano Peixoto, 4.100 — Fone: 4-2635

CURITIBA

PARANA

Empório das Meias

DE TEODORO MATIOSKI

ROUPAS FEITAS E CONFECÇÕES — MEIAS EM GERAL
Rua Visconde do Rio Branco, 464 — Fone: 4-6035

CURITIBA

PARANA

LIVRARIA S. V. D.

ARTIGOS PARA IGREJAS, RELIGIOSOS, ESCOLARES, FOLHINHOS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC.

Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 4-0136

CURITIBA

PARANA

Mercearia Leite e Pão

DE ALCEU REINHARDT
PÃO FRESCO — REFRIGERANTES E LATICÍNIOS EM GERAL. — ENTREGA-SE A DOMICÍLIO.
Av. Jaime Reis, 282 — Curitiba

236

JĘDRZEJ GIERTYCH

tychów Kowalskiej, i stamtąd wprost na stację. Kuzynka rzuciła mi się na szyję ze łzami:

— Spójrz, co tu zastajesz! To nas urządził! Sprzedali nas!

Miałem w tej kilkunastominutowej wizycie pierwsze wrażenie nastrotów środowiska polskiego w Anglii: stęsknionego za krajem, odejtego od wszelkiej z nim łączności i głęboko zawiadzonego w swej pełnej utności i zapachu w wierze i nadziei.

W Brighton, nad morzem, ulokowano nas na miesiąc wycieczki; był to dom wycieczkowy polskiego marynarza, przeznaczony pierwotnie dla rannych i chorych. Mielśmy tam "wypoczywać", a zarazem czekać na uszycie nam oficerskich mundurów.

Wspominam ten pobyt źle. Nie byłem spragniony wycieczki, ale przeciwnie, spragniony zanurzenia się w życie czynnym. Dla Anglików, wacających z niewoli, taki miesiąc wycieczki był może przyjemny, ale dla mnie był jeszcze jednym obozem. Jeśli tylko mogłem, starałem się w pozycyjnym ubraniu cywilnym wymykać do Londynu, by odwiedzić polskie urzędy, rozmawiać z polskimi politykami, odszukiwać przyjaciół i znajomych, łapczywie słuchać ocen i informacji politycznych oraz składać memoriały w sprawach polsko-niemieckich.

Zdążyłem jeszcze zobaczyć ostatnie dni funkcjonowania polskiego rządu emigracyjnego w Londynie, w pełni uznanego jako jeden z rządów alianckich. Na okęcie usiyszyliśmy o utworzeniu w Warszawie rządu z udziałem p. Mikolajczyka. Dnia 7 lipca Anglia i Ameryka cofnęły uznanie polskiemu rządowi londyńskiemu i uznały rząd warszawski. Widziałem więc jeszcze około 10 dni trwania rządu londyńskiego jako rządu uznanego oraz dalszych kilka miesięcy rządu w likwidacji. Było to dziwne uczucie: stolica Polski przeniesiona na obczyźnie, umieszczona w obcym mieście, jakby fata morgana, do złudzenia przypominająca ożywione, a jednak nierealna, zawieszona w próżni, jakby skazana na rozczynie, a jednak nierealna, zawieszona w próżni, jakby skazana na rozczynie, a jednak nierealna, zawieszona w próżni, jakby skazana na rozczynie.

Nie było mowy o wyjeździe na wojnę z Japonią. Ale choć rząd polski na wygnaniu był w likwidacji, polskie siły zbrojne, podległe temu rządowi, jeszcze zgola w likwidacji nie były. Po miesiącu "odpoczynku" w Brighton, wszyscy otrzymaliśmy przydziały. Oficerowie zawodowi poszli na okręty, ja jako rezerwista otrzymałem obowiązki biurowe w kierownictwie marynarki w Londynie. Obowiązki te trwać miały dość długo, ponieważ w początkach roku 1947 i połączone były dla mnie z częstymi podróżami służbowymi na polskie okręty, stojące w coraz to innych portach brytyjskich, na Firth of Forth w Szkocji, w Portsmouth, w Har-

EUROPA W NIEWOLI

233

w dziedzinie niemieckiej moralności politycznej. Nawet uświadomieni katolicy niemieccy i nawet zaciekli przeciwnicy Hitlera w praktyce podzielają wiele poglądów Hitlera na temat sprawy polskiej, różniąc się z nim w ocenie środków, lecz nie celów.

Gdyby przeprowadzono trochę najelementarniejszej propagandy alianckiej w Niemczech, na przykład przy pomocy afiszów; gdyby rozklejono kopie choćby owego afisza niemieckiego z Białegostoku, o którym pisałem wyżej, oraz teksty rozporządzeń i ustaw okupacyjnych niemieckich z Polski, a także przypomniałoby niektóre oświadczenia Hitlera dotyczących Polski i przeciwstawiono im zwyciężył polski punkt widzenia na stosunki polsko-niemieckie, poparty danymi historycznymi, statystyką ludnościową itd., to nie byłoby to bezskuteczne. Grunt pojęć chrześcijańskich jest w Niemczech wciąż dość mocny. Instytut praworządności jest głęboko zakorzeniony, a wiara we własną słuszność była zachwiana, a więc gotowość do przyjęcia odmiennego punktu widzenia duża. Zwłaszcza że dużo jest w Niemczech ludzi sprawiedliwych, a nie poinformowanych, których w owej chwili łatwo było zainteresować i przekonać.

Alianci nie zrobili pod tym względem nic kompletnie. Myślę, że przyczyną tego była w dużym stopniu pustka duchowa i brak troski o rozszerzenie chrześcijańskiego punktu widzenia u samychże Anglosasów. A w jeszcze większym stopniu ich niewiara w rzeczywistość niemieckich zbrodni oraz w niesłuszność niemieckiej polityki wobec Polski, polityki, która z punktu widzenia niemieckiego miała znaczenie kluczowe, ale która z punktu widzenia angielskiego czy amerykańskiego wydawała się zagadaniem drugorzędym.

Początkowo Anglosasi w ogóle nie próbowali na sposób myślenia ludności niemieckiej wpływać. A potem, gdy linia ich propagandy się zarysowała, okazała się ona zupełnie chybiona. Główny jej wysiłek zwracał się ku krytyce ustroju dyktatorskiego zamiast demokracji oraz wścieczenia wojny zaczepnej, co dałoby się zwrócić i przeciw wielu innym narodom. Krytykowano, to prawda, zbrodnie niemieckie wobec Żydów, ale przemilczano ich zbrodnie wobec Polski i Polaków było uderzające.

Wielkim błędem był sposób przeprowadzenia procesu norwiderskiego. Zastosowano w nim prawo anglosaskie, które w wielu punktach jest z pojęciami prawnymi kontynentalnymi sprzeczne. Należało z największą ścisłością zastosować się do zasad prawnych, obowiązujących w Niemczech i oprzeć się na tym że Hitler właśnie te zasady pogwałcił. Początek prawny jest w narodzie niemieckim silny. Gdyby proces norwiderski przeprowadzono w sposób, apelujący do tego poczucia prawnego, byłby on wywarł wielkie wrażenie i byłby wstrząsnął niemieckim sumieniem. Ale osiągnięto wrażenie odwrotne od zamierzonego: zrobiono proces pokazowy, będący wyrazem zemsty zwycięzców nad zwycięzonymi i pokazywane przekonanie o słuszności sprawy, która była przedmiotem tego procesu.

Lekarze:

Dr LUDWIK RYDYGIER

Mówi się po polsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA...

DR. AUGUSTO KISZKA

CLINICA MEDICO CIRURGICA Médico do Hospital Bom Jesus...

DR GABRIEL NOWICKI

Diplom Uniwersytetu Paryskiego Były Profesor Univ. Paryskiego...

Dentyści:

DR STANISŁAW PUCHALA

CIRURGIÃO - DENTISTA CONSULTÓRIO Av. Ipiranga, 877...

DR WINCENY FLENK

Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. Rua Voluntários da Pátria, 620

DR. NEWTON MAIEWSKI

Cirurgião Dentista Extrações e dentaduras em 6 horas...

PAULO FILIPAK

ADVOCADO Casos civis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior...

DR. RENATO CESAR DA ROCHA

Clinica Geral - Partos - Operações Moléstias de Senhoras

Szpitalne:

CASA DE SAÚDE DR. MOYSÉS PACIORNIK

Porody - Operacje Rak: rozpoznanie i leczenie

CASA DE SAÚDE DR. COMINESE DA ROCHA

KLINIKA OGÓLNA Porody, operacje - Choroby Niewłaściwego "Ralo X"

Adwokaci:

DR LUCJAN KSPRAK

Praca Osório, 45 - 1.º and. 105 Złatwia inwentarze, ściga wszelkie płatności...

DR EDWARD ŻELAK

Złatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robocznicze i naturalizację

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOŁOWSKI

Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze, handel

DR STANISŁAW BUNDYRA

Członek Związku Adwokatów w Brazylii

FELIKS GOLAS

CONTADOR Registro de firmas na Junta Commercial, contratos, ditador, declarações de imposto de renda...

KĄCIK RODZINNY: ZMAGANIE SIĘ DUCHA

Kryzys jaki przeżywamy jest przede wszystkim kryzysem ducha - konkludują trzej teologowie francuscy. W dramacie tym - piszą oni, pierwszym obowiązkiem chrześcijan jest rachunek sumienia i żal wiodący do odnowy i pogłębienia.

Jeżeli Kryzys jest zaprzeczeniem świata - to jednak po to, aby go Duchem rozjaśnić. To paradoks miłości, której człowiek nie zgłębi, ale do której dla własnego szczęścia jest powołany.

Zamiast wpatrywania się w bohaterów dywersji, starcy pomyśleć o postawie Jezusa w stosunku do partyzantów i kolaboratorów Jego epoki, a teologom gwałtu natychmiast zabraknie ewangelicznych podstaw.

Naszym obowiązkiem wcale nie jest krytyka wielkich tego świata, ale bezlitosna krytyka życia codziennego, tego naszego szarego i powszedniego życia, które na nowo tory wprowadzić trzeba.

Dla chrześcijan nie ma innej drogi odnowy jak miłość na dzień powszedni, miłość cicha, pełna zapamiętaniem i nieustannie gotowa do ofiary i dzielenia się z będącym w potrzebie.

Rady dla Gospodyń

ZUPA RYBNA Z PULPETAMI W braku dużej ryby, wystarczą małe rybkę. Najpierw wygotować wywar z jarzyn jak seler, pietruszka, marchew, cebula, liść bóbkowy, kilka suchych czystych grzybow, soli i pieprzu.

KARP W SZARYM SMOLE Karpia ugotować w plasterkach z woszczyną, cebulą i smole. Rybę włożyć na patelnię, nakryć serwetką, odstygła i sporządzić do następującej: zrobić zaprawkę z maki z żyta, sta, rozprzecznić rosołem, rybny, dodać garnek smole, kow bez pestek i farfale, pokrajaných migdałów, kich Wycinaków z cytryny (niektorzy kładą całą cytrynę pokrajaną w plasterki).

Uśmiechnij się... GANGSTERZY Szef bandy gangsterów w Chicago, widząc jednego ze swych ludzi skrupulatnie liczącego banknoty, zarobowane

ZAKŁAD - Założylem się, że przez 10 dni nie będę jadł i przez 10 nocy spał. - Głupi Oczywiście przegrales. - Nic podobnego. Spałem w dzień, a jadłem w nocy.

ferragens NEGRÃO comercial Ltda. Rua João Negrão, 514 - C.P. 6.964 - CGC(MF) 76.633. CURITIBA - Fone 4-3972 - PARANÁ

JEDRZEJ GIERTYCH

Stało się bardzo źle. Wina jest nie tylko po stronie Anglosasów, ale i po stronie polskiego rządu w Londynie, który powinien był uważać za jedno ze swoich zadań doradzenie Anglosasom właściwej polityki wobec pokonanych Niemiec.

W podróży moich po Niemczech dwukrotnie dotarłem także i na terytorium na pograniczu holenderskim, okupowane przez polską Pierwszą Dywizję Pancerną. Jechałem tam prosić o pomoc dla naszego ośrodka wydawniczego i za zgodą kmr. Majewskiego poświęciłem na te podróże każdorazowo więcej niż po trzy dni.

Była to dla mnie wielka radość zobaczyć na nowo polskie wojsko w pełnej sile, wspaniale uzbrojone, jeszcze owiane duchem właśnie osiągniętego zwycięstwa. Oglądając to wojsko miałem znowu to samo uczucie, co przy zetknięciu się w Colditz z polskimi oficerami z kampanii francuskiej, że oglądam jakby nie przeszłość, lecz przyszłość.

Żołnierze i oficerowie Dywizji Pancernej mieli w sobie coś nieuchwytnie angielskiego: nosili mundury angielskiego kroju, strzygli sobie głowy i wasy u angielskich fryzjerów i nabrali przez lata pobytu w Anglii jakby trochę angielskiej flegmy, trochę angielskiej powściągliwości w mowie, w ruchach i w uśmiechu. W istocie jednak byli zamasygłowie polscy. Rozmowy z nimi odsłoniły przede mną cały, niezmany mi świat życia polskiego w Anglii i wspaniałej, żołnierskiej epopei polskiego wojska na zachodzie.

Odwiedziliśmy także, w Niederlangen, w pobliżu miasta Meppen, gdzie stał dowództwo Dywizji Pancernej, obóz dziewcząt, wziętych do niewoli w powstaniu warszawskim i odszukałem swoje siostrzeneczki. Miałem dzięki temu możność dowiedzieć się mnóstwa rzeczy o życiu w latach wojennych w moim domu i o wojennej doli moich najbliższych.

Obóz w Niederlangen został wyzwolony spod rąk niemieckich przez polską Dywizję Pancerną. Ani dywizja nie wiedziała, co to za obóz, ani w oboje nie wiadano, co to za wojsko się do niego zbliża. Spotkanie było podobno wstrząsające. Wielu starszych oficerów i podoficerów znalazło w obozie swoje córki, wielu innych swoje siostry, żony i narzeczone. Spotkano się we łzach, po wielu latach rozstania, zupełnie nieoczekiwanie.

W ogóle, wyzwolenie jeńców i wysiedlenie, w całych zachodnich Niemczech, stało pod znakiem odnajdywania się rodzin. Także i nasz obóz w Dossel zaroził się podnajądowanymi żonami i siostrami.

Zostaliśmy uwolnieni 1 kwietnia, a wojna z Niemcami skończyła się 8 maja. Byliśmy więc jeszcze przez szereg tygodni pod okupacją amerykańską, gdy wojna trwała. Sytuacja się odwróciła: zdarzało się teraz, że latały nad nami samotne samoloty niemieckie, do których amerykańska artyleria strzelała.

W miasteczku Warburgu, o parę kilometrów od naszego obozu, stała kompania wojska belgijskiego, pełniąca u boku wojsk amerykańskich jakąś służbę pomocniczą. Kiedyś byłem z jakichś powodów w kancelarii tej kompanii. Podoficerowie belgijscy mieli aparat radiowy nastawiony

EUROPA W NIEWOLI

na fale niemiecką. Nieoczekiwanie wysłuchałem w całości komunikatu wojennego niemieckiego. - Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekennt!

Miałem uczucie, że śnię. Długie lata pobytu pod władzą niemiecką odżyły we mnie na nowo, mimo że wydawały się już zamierzchłą, przazawsze pogrzebaną przeszłością. Wszystko było po staremu. Na Atlantyku okręty podwodne niemieckie zatopiły tyle a tyle ton nieprzyjacielskiego tonażu. Niemieckie punkty umocnione w zachodniej Francji, La Rochelle i inne - odparły wszystkie natarcia. Naloty nieprzyjacielskie na Norwegię nie wyrządziły bazom niemieckim żadnych szkód. Na froncie włoskim walki lokalne. Zacięte walki na froncie wschodnim gdzieś nad Odrą czy na Węgrzech, czy w Czechach, - oraz na froncie zachodnim - gdzieś nad Łabą i w Bawalii. Wszystkie nieprzyjacielskie ataki krwawo odparto.

Dziwna rzecz! Komunikat ten nie wzbudził we mnie wstrętu, raczej przeciwnie, jakby uczucie nostalgiai za latami, które minęły. Wre stanowią ży, czy dobry, ale przecież przeżyty szmat życia.

Później wojna się skończyła i żyliśmy już w Niemczech całkowicie powolnych.

Okolo 25 czerwca nieoczekiwanie przyjechała do Dossel ciężarówka Dywizji Pancernej i przywoziła dla nas, marynarzy, rozkaz przywołania się o świcie następnego ranka do drogi.

Było nas tyłu, że ciężarówka zapełniła się po brzegi. Mieliśmy chać do Anglii.

Byliśmy zelektryzowani. Co więksi optymiści między nami wyznaczyli, że jeszcze zdążymy pojechać na wojnę z Japonią. Wojna w Japonii wciąż trwała i wydawała się daleka od zakończenia. Zarówno w archipelagu japońskim, wraz z Koreą i Formozą, jak główna baza japońska w Mandzuri, jak rozległe obszary okupowane w Chinach, Indochinach, Indonezji, były wciąż mocno w rękę Japończyków. Wojna z Japonią pewno wymaga dużego wysiłku morskigo, choćby gdy chodzi o dostawianie transportów.

Zawieziono nas w pierwszym dniu do Holandii, gdzie nocowaliśmy w Bredzie, miejscu świeżych wspomnień po długim, półrocznym postoju Dywizji Pancernej. Drugi nocleg wypadł nam w Gandawie w Belgii, też w miejscu postoju tej dywizji, a trzeci w angielskim wojennym obozie przejściowym w Ostendzie. Angielskim okrętem wojennym przywieziono nas do Tibury nad Tamizą; 27 czerwca wyładowaliśmy w Anglii. W porcie powitał nas admirał Unrug, który uwolniony był z Murnau później od nas, ale przybył do Anglii wcześniej.

Samochód ciężarowy polskiej Marynarki Wojennej zawiózł nas do stacji Victoria, skąd zawieziono nas do Brighton. W czasie owego obrotu kuzyn mój, były sędzia z Gdyni, Jerzy Giertych, który wiedział o moim przyjeździe, zawiózł mnie samochodem do swojej siostry, Haliny z Gdyni.

HISTÓRIA DA POLÔNIA

J. FICINSKI

(137)

Na época tão profícua de gênios da pintura de fama internacional, existiam ainda diversos notáveis talentos como os irmãos Gielniński, Pruszkowski, Marzynski, Piechowska, Czachowski, Wieruszowski e outros, apontando já em 1900 o nome do jovem Wieruszowski, o qual, no presente século viria a ser a glória da pintura polonesa. Deve ser também citado o eminente artista desta época, Jan Styka, o qual ainda em 1893, juntamente com Kossak, pintou a incomparável obra "Panorama", instalada em Wrocław. Esta obra, representando a Batalha de Racławice, fora executada numa tela medindo 15 m. de largura por 120 m. de comprimento e é instalada de maneira a dar impressão tridimensional de efeito extraordinariamente natural.

Naquele grupo de excepcionais pintores destaca-se o nome de Józef Chełmonski (1850-1914). Nascido na Província de Lwów, em Bozdzi, propriedade rural da família, Chełmonski dedicou seu excepcional talento para pintar motivos regionais. Aluno de Gerson, viajou para Munich e Paris onde aperfeiçoou sua educação artística. Seus quadros, quando expostos em Munich, foram classificadas pela crítica alemã como "incomparavelmente fiéis à verdade". Em Paris seus quadros foram admirados como "espantosamente curiosos", angariando-lhe fama e notoriedade invejável. Sua tela "Racławice" colocou-o no nível de artistas poloneses de mais elevado gabarito.

Além de numerosos pintores de renome mundial, o séc. XIX também foi fértil na produção de excelentes artistas escultores poloneses. Desde Wit Stwos e Michałowicz de Urzędowo, somente naquele século, tão pródigo em artistas, surgiram escultores de renome internacional na Polónia.

Władysław Oleszczyński. Após a Revolução de 1830 emigrou para França, estabelecendo-se no sul daquele país, onde esculpiu diversos monumentos, inclusive notáveis estátuas de Napoleão. Em Paris, no cemitério de Montmartre, é célebre seu Medalhão em bronze com a efígie de Słowacki, esculpido do modelo natural, instalado no túmulo daquele grande poeta polonês. Na Polónia Oleszczyński deixou inúmeras obras, das quais destacam-se as estátuas de Mickiewicz em Poznań e do poeta Brodzinski em Varsóvia. Uma das suas grandes obras é o Monumento do Gal. Skrzynecki esculpido em mármore branco e erigido na Igreja Dominicana de Cracóvia. Esta escultura foi executada em Florença, onde faleceu o grande escultor.

Wiktor Brodzinski. Como outros escultores poloneses também fora atraído pela Itália, bérpo eterno da Arte. Lá celebrizou-se esculpindo magníficos mármores como "Akteon", tornando-se conhecido nos meios artísticos de Roma sob apelido de "Il Polacco". E mundialmente conhecido seu grupo em mármore existente num dos cemitérios romanos, representando o corpo de jovem mãe falecida, deitado no meio de finíssima roupa de cama e junto a uma criança agarrada aos cobertores. Como Sosnowski, Brodzinski enviou para Polónia grande quantidade de obras feitas no seu atelier, sito na Via Corso, entre essas destacando-se os bustos de Sobieski, Batory e Mickiewicz, atualmente no Museu de Cracóvia.

Oskar Sosnowski, nascido no princípio do séc. XIX em Podole. Termina os estudos no Liceu de Krzemieniec, emigrando em 1831 para estabelecer-se definitivamente na Itália, onde conquistou fama como escultor em mármore. Conservando sempre vivo o fogo de patriotismo, remete para a longínqua Pátria uma série de maravilhosas obras, como "O Anjo da Ressurreição", instalado na Igreja dos Carmelitas em Varsóvia, "Cristo no túmulo", existente na mesma Igreja e o "Anjo" na Igreja dos Capuchinhos. A belíssima estátua de Czacki, fundador do Liceu de Krzemieniec; o Monumento de Skarga, na igreja de São Pedro e Paulo em Cracóvia e muitas outras obras que celebrizaram seu nome na Pátria agradecida, como famoso ficara na Itália.

Konstanty Hagel, autor do Monumento "Syrena", instalado na praça da Cidade Velha de Varsóvia e de diversos Medalhões e figuras sacras.

Marceli Gujski, notabilizou-se como retratista em mármore. Nascido na Ucrânia, estudou em Paris e em Roma onde esculpiu admiráveis obras. Na Polónia, além de notáveis obras de estuária, como "Cristo", Gujski deixou inúmeros bustos, entre os quais o de Branicki, Tarnowski, Zamoycki e da grande artista trágica polonesa, Modzelewska. Faleceu na última década do séc. XIX. Cyprian Godebski, autor do famoso "Kopernik", monumento erigido no pátio da Biblioteca Jagiellona, em Cracóvia e de Mickiewicz, inaugurado festivamente em Varsóvia no dia 24 de dezembro de 1898. Das suas grandiosas obras destacam-se ainda: o medalhão do compositor Moniuszko, na igreja de Todos os Santos, em Varsóvia e o monumento do Conde Agenor Goluchowski, em Lwów. Nascido e educado na França, neto do heróico cel. Godebski, do exército polonês, apesar de ser artista internacional, cujas obras foram encomendadas em Bruxelas, Paris, Viena, Itália e São Petersburgo, Cyprian sempre sentiu-se atraído pela Polónia, bérpo de sua família, retornando para lá seguidamente.

Andrzej Pruszyński e Boleslaw Syrewicz, ambos varsóvienses, deixaram diversos bronzes embelezando a capital da Polónia. O magnífico "Cristo" de Pruszyński, na igreja de Santa Cruz, em Varsóvia, veio a ser o ponto de referência da cidade. Ambos foram laureados na Academia de Roma, sendo Syrewicz distinguido pelo Papa com Medalha pelo trabalho "Batismo de Cristo", depois instalado na catedral de Varsóvia.

Célebres são as "Estações da Via Sacra" da histórica igreja de Częstochowa, obra imortal do escultor Wielonski, também autor do famoso "Gladiator". Sławomir Celinski, termina estudos em Cracóvia, onde, após vencer um concurso, consegue bolsa de estudos, dirigindo-se para Viena, onde esculpe sua notável obra "Giermek", mais tarde transportado para o Museu Nacional de Cracóvia. Segue para a Itália, onde trabalha numa série de bustos e cabeças. Viaja pela Ásia, chegando à Mandchúria para, afinal, retornar à Polónia, estabelecendo-se definitivamente em Cracóvia, onde cria diversas obras, destacando-se a conhecida "Swist-Pogwist" representando com extraordinária força de movimento os deuses pagãos dos ventos.

Os governos das potências ocupantes da Polónia, percebendo a intensa e inesperada evolução das artes polonesas no século passado e compreendendo constituir esta evolução um motivo da elevação do nível cultural do povo com consequente desenvolvimento das ideias patrióticas nacionalistas, tudo fizeram para prejudicar este progresso, negando sistematicamente licenças para instalação de museus e escolas de arte, fato que obrigou a juventude talentosa da Polónia a emigrar, procurando escolas no estrangeiro.

Entretantes, a reação dos intelectuais poloneses não esmorecia na luta, conseguindo com esforços inauditos, vencendo mesquinhas entraves governamentais, organizar instituições privadas de proteção e fomento das artes.

CONTINUA

Cantinho Agro-Pecuário

"CIDADE DO OVO"

A "Cidade do ovo" usa um método novo e de precisão para cortar o bico das aves, medida que previne o canibalismo. Criado por um extensionista da U. de Colorado, esse método propagou-se a outros condados e Estados e à Inglaterra. O corte exato do bico dos pintos é feito quando eles tem de 6 a 9 dias de idade, o que permite ao avicultor uso de menos mão de obra adestrada, além de diminuir a perda de aves. O processo substitui o corte do bico a olho. Havendo na empresa milhares de pintos, a velocidade e precisão do corte reveste-se de grande importância.

Quando há cinco aves em cada gaiola, as pressões sociais entre as galinhas estimulam o canibalismo. Como estas podem causar grandes perdas e diminuir a postura, impõe-se a prática de aparar o bico. Entretanto, no passado, essa operação era feita com 2 semanas de idade o que significava manusear aves maiores e mais ativas, com a utilização de instrumento sem precisão.

O invento, para aparar automaticamente, mede, ajusta a posição de corte e cauteriza o local. O operador segura o pinto entre os dedos polegar e indicador, colocando o bico no orifício do instrumento. Uma lâmina aquecida ao rubro por meio de resistência elétrica corta de um a seis vezes o bico. Um dispositivo previamente regulado determina o tempo de cauterização. O corte do bico com precisão capacita o pessoal da "Cidade" a manusear pintos que pela sua idade torna a operação fácil e rápida (aumento de 300 por cento). Os pintos sofrem menos fisicamente do que as aves adultas. O canibalismo é evitado durante a criação. Não ocorrem refugos por causa de erros cometidos durante o corte do bico. O custo da operação é reduzido e o pessoal não precisa ser especializado.

CURSO DE MECANIZAÇÃO AGRÍCOLA

A Secretaria da Agricultura do Estado de São Paulo, através da Divisão de Mecanização Agrícola, do DEMA, fará realizar, junto ao Centro de Mecanização Agrícola, em Jundiaí, SP, no período de 9 de abril a 27 de junho do próximo ano, um "Curso Intensivo de Mecanização e Mecanização Agrícola", destinado a profissionais pós-graduados do nível universitário do Brasil e da América Latina.

As inscrições serão encerradas no dia 28 de fevereiro próximo futuro, devendo os interessados encaminhar, até essa data, devidamente preenchido, o formulário correspondente, sujeitando-se os candidatos a uma seleção prévia, caso excedam ao limite de vagas, fixadas em 20. Os interessados devem se dirigir ao seguinte endereço para outros esclarecimentos. Divisão de Mecanização Agrícola — DEMA — Rua Germaine Burchard, 515, Caixa postal, 8366, São Paulo, Brasil.

COMBATE À CIGARRINHA DOS PASTOS

Em Experiências com aplicações de inseticidas, em áreas altamente infestadas, os que apresentaram maior eficiência, contra as cigarrinhas dos pastos foram os seguintes produtos: Thimet, Sevin e Lebaycid.

A forma mais econômica do combate consiste em realizar inspeções periódicas nas áreas de pastagem, principalmente na época do verão, demarcando as reboleiras infestadas, as quais deverão receber o tratamento recomendado.

Todas as precauções devem ser adotadas quando do transporte de mudas de capim, que podem ser portadoras da cigarrinha em qualquer dos estágios. A retirada deve ser feita após verificação de que a área não está nem esteve recentemente parasitada por esse inseto.

OD ADMINISTRAÇÃO:

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Estanislau Koprowski (CURITIBA), Estanislau Polon (ERECHIM), Jacó Gonet (ARAPONGAS), José Czarnobay (CASCÁ), Francisco Przytula (S. PAULO), Tadeu Ciubeck (TOLEDO), Felício Krulikowski (S. PAULO), Francisco Krupinski (PORTO ALEGRE), Mikulin Mikolaj (BOREZOPOLIS), Inácio Lobos (ROLANDIA), Sigismundo Kaczmarek (IJUI).

OFIARY NA FUNDUSZ "LUDU"

José Chordyniec z Petrópolis	NCR\$ 1,00
Romano Czerniec z Cafelandia	NCR\$ 2,00
Adão Traczi z Itaitara	NCR\$ 3,00
Władysław Kaczyński	NCR\$ 3,00
Mikulin Mikolaj z Borrazópolis	NCR\$ 3,00
Mieczslaw Celinski z Ponta Grossa	NCR\$ 3,00
Estanislau Koprowski z Kurutyby	NCR\$ 30,00

OFIARY NA KAPLICE W ZIEMI ŚW.

Pan Władysław Dybay z Irati	NCR\$ 5,00
Michalina Korzekwa z Santo Angelo	NCR\$ 10,00

Szanowni Czytelnicy! Przy wysłce pieniędzy prosimy zażnać na co są przeznaczone.

P K O - WARSZAWA

SWOBODNY WYBÓR: PACZKI ALBO ZŁOTÓWKI. Oszczędność ("Skup"). Zlecenia do wyboru lub wybrane

NOWOŚĆ Paczki do Polski z cłem opłaconym

Wysyłamy teraz także paczki do Polski z cłem opłaconym przez naszą firmę. Posiadamy katalogi w języku polskim do dyspozycji naszych Klientów.

EMPRESA J. RAJIC Ltda., São Paulo

Praça João Mendes, 42 - 11.º andar - Cj. 111
Telefones: 36-85-30 e 36-52-88.
Endereço para cartas: Cx. p. 3950 — São Paulo (Sede própria)

KĄCIK MŁODZIEŻOWY

(Dokończenie ze strony 3-ej)

DZIAŁ ZESPOŁU IM. MATKI B. CZĘSTOCHOWSKIEJ

Zatem, od Bożego Dzieciątka w cichą Świętą Noc Narodzenia zysłiam moc najlepszych życzeń... Jeszcze więcej niż dotąd łask Bożych, sił i natchnień do prowadzenia zbożnego dzieła. Sił do wszczęcia w serdusku polskiej Działki zdrowych ziarenek prawdy, miłości Boga, bliźniego i Ojczyzny.

Dla wszystkich pocieh z Polskiej Szkołki braterskie pozdrowienie. Niech rosną zdrowo, uczą się celująco i pamiętają że ich Ojczyzna Polska, zawsze wierna Chrystusowi, pamięta o Swych dzieciach na Obczyźnie.

Ks. Franciszek Kawecki — Argentyna

Zacny Księże Franciszku! Przyjzame słowo dla nas — to jak deszczyk na zwiędła roślinkę — wzmoćni ją i orzeźwi. Dobrze szczy tak mato kosztuje, a tak rzadko się go udiela. Ludzie coraz więcej zamykają się jak w muszli, ale jakżi z tego rezultat? Chociażby tam peria była, któż ją dostreże?

Muszę podać Wiel. Księdzu do wiadomości, że większość członków Zespołu przeszło do wyższej klasy bez zdania egzaminów. Dobrze stopnie uwolnili ich od ostatnich egzaminów. Przyjemna, to wiadomość prawda? Jako nagroda za pilność w nauce wyralismy się z wycieczką na winogrona. Oj było tam radości i uciechy! Tylko barwne pióro księdza Franciszka zdolne byłoby to wszystko opisać.

Kącik i dzieci serdecznie dziękują za życzenia i zapewnienia, że pamiętają o swoich Przyjacielach w czasie łamania się opłatkami.

***

Halo! Halo! Mato Grosso — Porto Murinho. Podajemy do wiadomości Wiel. Księdzu Kuczerowskiemu, że otrzymalismy paczkę z książkami. Serdecznie Bóg zapłać! Zyczymy Drogiemu Księdzu wszelkich łask Bożych w Nowym Roku. W tych dniach dzieci wysłają także paczkę z upominkami.

***

Halo Teresa Werpachowska! Czy otrzymałaś paczkę z książkami? Proszę uprzejmie zawiadomić nas.

***

Za wszystkie kartki świąteczne serdecznie dziękujemy i zegnamy się do następnego spotkania.

Janina M. Urban — Brig. Franco, 549 — Curitiba - Paraná

AUMENTE SUA COLHEITA COM ENVIY

ADUBO LÍQUIDO CONCENTRADO

DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO PARA TODO O BRASIL

Boutin

ADUBOS BOUTIN LTDA.
Avenida Pres. Afonso Camargo, 155 - Fone 4-1296 - Caixa Postal 1130

Éste é um dos Modelos GUELMANN

TRADIÇÃO — CONFORTO E QUALIDADE
RUA 24 DE MAIO, 44
CURITIBA — PARANÁ

TV

RÁDIOS E RADIOLAS

Concerta-se com garantia. — Orçamentos sem compromisso. Técnico **ARTUR F. G. ETZEL** com 28 anos de prática. Especializado em aparelhos PHILIPS. Prêcos módicos. Telefone para 4-3328 ou à Rua Iracino Lustosa, 1030 e será prontamente atendido.
ATENDE-SE A DOMICÍLIO!

HOJE a mais procurada das profissões, é **ENFERMAGEM**

Matriculas abertas na Escola Técnica de Enfermagem Catarina Labouré, Rua Jacarêzinho, 1.000 — Curitiba, de 2 a 30 de janeiro para

Cursos: Técnico de Enfermagem (2º ciclo), em 3 anos
Auxiliar de Enfermagem (1º ciclo), em apenas 15 meses intensivos.

AGROSUL

NASIONA

AGROSUL

Otzymaliśmy nowe nasiona cebuli — "Rio Grande", ka-pusty o zimowej — japońskiej, gwarantowanej jakości i szybkim kiełkowaniu.

AGROSUL
Avenida 7 de Setembro, 2134
(3 quadras do Mercado Municipal)
CURITIBA — PARANÁ

Incompreensão gerou o ato Nº5

Agência S.I.B. — O presidente Costa e Silva declarou, em carta a vinte senadores da ARENA, que foi a falta de apoio político-partidário à atuação do Executivo, gerando situação crítica para a Nação, que o levou a edição do Ato Institucional nº 5 e denunciou que o processo evolutivo "que vinha tendendo naturalmente para a prevalência dos valores jurídicos e sociais" foi perturbado pela "incompreensão daqueles que, talvez, não desejassem sinceramente o estado de direito".

Na carta, cujo texto integral foi liberado por determinação do próprio presidente Costa e Silva após a divulgação do telegrama de "discordância pela edição do Ato nº 5", diz o presidente que "justamente os altos e reais interesses nacionais ditaram sua edição". E acentua poder assegurar que "a estabilidade e o desenvolvimento do Brasil estão perfeitos e decididamente assegurados pelo ato".

A CARTA

Diz a carta: Esmos, srs. senadores, Gilberto Marinho, Daniel Krieger e demais do telex que me foi enviado.

1. Acuso recebida a mensagem - telegráfica que, v. exas, tiveram por bem enviar-me, manifestando "a discordância da solução adotada pelo Poder Executivo através do Ato Institucional nº 5".

2. Compreendo a discordância manifestada por v. exas., mas devo declarar que foi falta de apoio político-partidário à atuação do Executivo, gerando situação crítica para a Nação, que me levou a tomar a decisão consubstanciada no Ato nº 5.

Procuri, face a acontecimentos possíveis e, mesmo muito prováveis, preservar, antes de tudo, a tranquilidade pública e assegurar a permanência da Revolução ameaçada de deteriorar-se em seus fundamentos, pela incompreensão de muitos daqueles que tinham e tem o dever de proporcionar ao Executivo as melhores condições de trabalho e de segurança.

Ditaram-me a decisão tomada, justamente os altos e reais interesses nacionais.

3. Sabem v. exas. do meu constante empenho e da minha fiel preocupação em harmonizar com dignidade, a área política e as demais áreas responsáveis diretas pelo advento revolucionário de 1964.

Predequiei meus correligionários; apeli para amigos e político de responsabilidade; implorei quase o apoio do meu Partido no sentido de preservação do processo evolutivo revolucionário, que vinha tendendo naturalmente para "a prevalência dos valores jurídicos e sociais do estado de direito", objetivo que, ninguém mais do que eu desejava atingir.

Vai bem a economia brasileira

ALVARO CARVALHO

Agência S.I.B. — Janeiro — A economia brasileira vai bem, muito bem mesmo, embora os índices dos preços tenham apresentado em 1968 um aumento praticamente igual ao de 1967. Não houve decréscimo, mas também não houve crise econômica. Ao contrário, durante todo o ano registrou-se um aumento ponderável no movimento mercantil, na produção industrial e, o que é importante, também nas exportações brasileiras. Esse novo dinamismo é assinalado em vários levantamentos realizados não apenas por entidades oficiais, mas também privadas, das classes produtoras. Consta-se, por exemplo, um aumento do Produto Nacional Bruto, que deve ter sido em 1968 maior do que 6%. Isso tem uma importância especial quando se lembra que a taxa de crescimento da nossa economia havia declinado em 1963 a 1,6%.

Os dados relativos, a evolução da economia nacional são todos positivos no que diz respeito aos setores industrial e comercial, mas as safras agrícolas sofreram os efeitos da estiagem. Assim, houve aumento ou na produção ou no consumo de energia elétrica (mais 16,5%), aço em lingotes, (15,4%), ferro gusa, 5,7%, petróleo bruto, 13,4%, cimento 12,5, automóveis, 30%, caminhões e ônibus, 55%, utilitários e camionetes, 21,1% e tratores 53%.

Com relação à produção agrícola, aumentaram apenas as safras de algodão e amendoim, 12 e 9%, respectivamente, mandioca e soja, 15 e 13%. Declinaram as de açúcar, menos 5%, arroz, 16%, batata, 19 por cento, café, 30 por cento, feijão, 20 e milho, 15%.

O total das emissões de papel moeda foi superior ao previsto com 1500 milhões de cruzeiros novos contra 758 no ano passado. Mas afirmam os técnicos que o governo decidiu antecipar para 1968 problemas que saberia iriam surgir, com maior intensidade, em 1969, com sensível pressão sobre os preços. Trata-se, afirmam, de um risco calculado.

Por seu turno, o ministro da Fazenda, professor Delfim Netto afirmou que a taxa de inflação cairá de 24 para 20% em 1969, 15% em 1970 e apenas 10% em 1971.

Esse o quadro geral da economia brasileira no ano de 1968. Perspectivas para 1969? Tudo faz crer que o quadro não mudará.

Tem sido acertadas as medidas adotadas pelo ministro da Fazenda, depois do Ato Institucional, corrigindo-se, inclusive, várias distorções — e sérias — que haviam com relação ao ICM. A tendência é de realmente cumprir-se a previsão do professor Delfim Netto.

notícia

ESTATÍSTICAS REVELAM ONDE ESTÁ O DINHEIRO

O Departamento Estadual de Estatística divulgou uma coletânea sobre as principais operações realizadas pelos bancos que atuam no Paraná, destacando os saldos segundo as praças a partir de 1964 e os resumos das principais praças em cada conta. O departamento informa que o número de estabelecimentos bancários existentes no Estado, passou de 611 para 690 nos últimos 4 anos e o "disponível", de NCr\$ 28.087.331, para NCr\$ 84.367.461. Os empréstimos subiram de NCr\$ 193.552.589 para NCr\$ 775.581.217 e os depósitos, de NCr\$ 170.534.964 para NCr\$ 831.014.576, no período compreendido entre janeiro de 64 e 31 de agosto de 68.

As principais praças, Curitiba, Londrina, Maringá, Paranaguá e Ponta Grossa, concentram mais de 50 por cento das operações bancárias do Estado, com NCr\$ 57.449.238 no "disponível", NCr\$ 354.665.803 de empréstimos e NCr\$ 487.343.558 de depósitos considerando-se apenas o ano de 68. E entre as principais praças sobressai-se a posição de Curitiba, com NCr\$ 41.150.998 no "disponível" NCr\$ 204.579.576 de empréstimos e NCr\$ 346.627.610 de depósitos.

Esse processo evolutivo foi perturbado pela incompreensão daqueles que, talvez, não desejassem sinceramente o estado de direito.

Suspende-se o processo evolutivo revolucionário pela falta de apoio político, pela verdadeira hostilidade do Partido que devia ser o maior interessado na prevalência "dos valores jurídicos e sociais", o que só seria efetivamente válida, sem a desmoralização e descrédito das Forças Armadas do País, fiéis guardiãs da segurança nacional da estabilidade e fortalecimento do tão desejado "estado de direito".

4. Posso assegurar a v. exas. que a "estabilidade e o desenvolvimento do Brasil" estarão perfeitos e decididamente assegurados pelo Ato nº 5.

Apresento a v. exas. meus protestos de elevada consideração".

PAPA DEFINE A LIBERDADE

Cidade do Vaticano — O papa Paulo VI criticou o pensamento revolucionário moderno, dizendo que ele transforma o homem em "escravo de suas próprias paixões e fraquezas morais".

Dirigindo-se a peregrinos durante uma audiência geral, o Papa fez uma advertência contra a confusão que se faz entre a liberdade e a rendição aos instintos animais ou a oposição automática à ordem que a Igreja Católica Romana tinha sempre apoiado a doutrina da liberdade, mas que seu uso correto requer educação e treinamento.

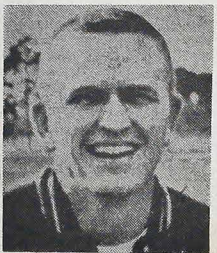
Falsas concepções

Paulo VI enumerou quatro categorias principais das falsas concepções modernas de liberdade: 1) a que confunde a liberdade com a indiferença, a preguiça, a liberdade de nada fazer, a letargia egoísta; 2) a que confunde a liberdade com a rendição aos instintos animais ou sentimentos existentes no homem, o que leva o ser humano a perder de a verdadeira liberdade e tornar-se um escravo das próprias paixões e fraquezas morais; 3) aquela distorção que consiste em adotar-se automaticamente uma posição oposta à ordem existente, às opiniões alheias, forma de liberdade manifestada nos atuais movimentos de protesto; 4) finalmente, a loucura que considera liberdade pessoal o ataque à liberdade dos outros. "A isto, afirmou o Papa, não chamaremos liberdade, mas auto-indulgência.

arrogância, maus modos e falta de civilidade".

Antítese

Falando sobre o uso da liberdade, Paulo VI disse que ele tanto se fizera, acertada e erradamente, no passado, para restringi-la, que liberdade e autoridade muito frequentemente tinham aparecido como opostos. Acrescentou ainda: "Mesmo hoje, a solução dessa antítese coloca graves problemas tanto nos campos educacional, doméstico e político como no eclesiástico".

O Coronel Frank Borman comandante da nave Apollo 8, resolveu abandonar as aventuras espaciais em troca de confortável emprego burocrático na NASA. Ultimamente, Borman fez viagens a Londres e Paris, onde foi recebido pela rainha Elisabeth II e pelo presidente de Gaulle, respectivamente.

Esporte em Revista

CAMPEONATO PARANAENSE: Ferroviário - Água Verde 5x0, Londrina - Seletto 1x0, Apucarana - Cianorte 2x1, Paraná - União Bandeirante 2x2, Atlético - Primavera 3x1, Curitiba - Paranavai 1x0.

CAMPEONATO PAULISTA: Portuguesa Desport. - XV Piracicaba 2x1, S. Bento - Juventus 2x1, Botafogo - América 2x1, Palmeiras - Botafogo 4x0, XV Novembro - S. Paulo 1x0 Portuguesa Desp. - Guarani 2x0, América - Juventus 3x2 Ferroviária - S. Bento 2x1, Port. Santista - Paulista 3x0.

CAMPEONATO GAUCHO: Grêmio - Flamengo 1x0, Juventus - Fátima 1x0, Brasil - Barroso 3x2.

NOVOS RESPONSÁVEIS PELA FUTURA SELEÇÃO DO BRASIL: Antônio do Passo — o dirigente e João Saldanha — o técnico.

NO CHILE: Estrela Vermelha (Belgrado) - Corinthians 2x1

EM NIGÉRIA: Santos - seleção daquele país 2x1.

EM GHANA: Santos - "Corações de Carvalho" 2x2.

NO MÉXICO: Santa Cruz - Botafogo do Rio 3x2, Botafogo - América 2x1.

O GÓRNÍK, campeão polonês, obteve bons resultados, na sua tournée pela América Latina, em Bogotá: Górník - Santa Fé 2x0, Górník - Millonários 2x2. No Equador: Górník - Barcelona 2x0.

Rir é o melhor remédio...

ESPERTO

- Perdi aqui uma nota de mil cruzeiros.
- Eu achei uma, mas de 500.
- Não faz mal, fica a dever-me quinhentos.

SEDE

- Depois da reunião:
  - Você nunca devia falar em público, Zeferino! Só disse tolices. Para que pediu a palavra?
  - Estava com sede e sempre se dá um copo de água ao orador.

CÚMULOS

do azar:

- Acertar na loteria mas não ter comprado o bilhete(?)

da distração:

- Calçar os sapatos num pé... de vento.

da força:

- Dobrar o cabo da... Boa Esperança.

da habilidade:

- Afilar o machado de... assis.

da fome:

- Comer o "pão que o diabo amassou.

A MODA

- A esposa, para o marido:
  - Luiz, não vou precisar de vestido nenhum para a próxima primavera.
  - O marido alarmado:
    - Como, Doninha, então a moda chegou a esse ponto?

EXPOSIÇÃO-FEIRA

Confirmando as previsões da Comissão Organizadora, 1.700 animais de diferentes raças estão inscritos para a Exposição-Feira "Governador Paulo Pimentel", que terá lugar em Curitiba no período de 22 a 30 de março de 1969. A afluência de expositores interessados na mostra de plantéis foi tão grande que os técnicos precisaram adotar critério especial de seleção, visando ao recebimento de animais de elevado gabarito zootécnico.

Simultaneamente com o encerramento das inscrições, o Secretário da Agricultura, Sr. Oscar Amaral, determinou envio de telegrama aos principais centros criacionistas comunicando que a capacidade do recebimento de animais para a próxima exposição está esgotada.

FINANCIAMENTO

Os resultados das inscrições, de certa forma, ultrapasaram as expectativas, garantindo desde já êxito absoluto à mostra agropecuária e de produtos derivados, do Parque Telo Branco. Apesar de haver mais interessados de participação na feira, a Comissão Organizadora decidiu não prorrogar o prazo de inscrições em face do alcance da meta de inscrições. Esse é o limite de acomodações do parque sob condições normais, para que os plantéis expostos tenham os cuidados médico-veterinários, adequados e condições perfeitas ambientação durante os dias da mostra.

Por outro lado, está certa a participação do Banco Brasil, Banco do Estado do Paraná e Banco Nacional de Crédito Cooperativo no esquema de financiamento para aquisição de reprodutores e matrizes nos leilões que serão realizados na V Exposição-Feira. Só o Banco Nacional de Crédito Cooperativo fornecerá NCr\$ 100.000,00 para repasse a produtores de cooperativas e do próprio banco, devidamente autorizados.

O crédito por beneficiário será 7.000,00 com prazo de pagamento até 3 anos. De acordo com o esquema de financiamento, o teto para matrizes é o seguinte: pura, NCr\$ 1.000,00 alta mestiçagem, NCr\$ 800,00; e média NCr\$ 600,00. Para reprodutores, o teto é de NCr\$ 2.000,00 aos Puros de cor (P.O.); e NCr\$ 1.500,00, puro por cruz (P.C.).

Ministros de Nixon têm religião

Washington — CIC — Tão da vez que o Presidente Nixon se reúne com o Gabinete de domingo 50 milhões de americanos se encontram em igrejas, número que corresponde a 43% da população adulta. Percentagens de outros países indicam 41% nos Países Baixos, 38 para a Austrália, 14 para a Noruega, 9 para a Suécia. O trabalho de Gallup dá conta ainda de 98% dos norte-americanos acreditam em Deus, 73% afirmam na vida depois da morte e 60% dizem que o céu existe de fato.

Os que mais creem em Deus — Pesquisa de opinião pública levada a efeito pelo Instituto Gallup revela que

INSTANTÂNEOS

Washington — CIC — O Presidente Nixon anunciou que durante o seu governo serão celebrados, todos os domingos, na Casa Branca, cultos das diversas religiões.

Rio — CIC — A nova Catedral do Rio de Janeiro, localizada na avenida Chile, estará pronta dentro de cinco anos.

Brasília — CIC — Em visita às escolas lassalistas da América Latina encontra-se no Brasil o irmão Charles Lissalistas Superior-Geral dos Irmãos Lassalistas.

Cidade do Vaticano — CIC — Documento publicado pelo Serviço de Imprensa do Vaticano, intitulado "Trabalho do Papa Paulo VI em favor da paz", dá conta que o papa Paulo VI fez mais de cem apelos em favor da paz.

Roma — CIC — Dia seis de janeiro, o Cardeal Agostino Casaroli, Prefeito da Congregação para a Evangelização dos Povos, conferiu o diaconato a 64 estudantes que provieram de todas as terras de missão do mundo.

Madrid — CIC — A Conferência Episcopal Espanhola acaba de aprovar a criação da "Associação de Teólogos Lassalistas" que quer agrupar todos os investigadores e professores de Teologia Moral da Espanha.

Bolonha — O PCI italiano tenta capitalizar a crise coslovaca, condenando mais uma vez a invasão e a interferência da União Soviética nos outros países e partidos comunistas.

Caracas — Com a ajuda de Cuba, os guerrilheiros venezuelanos estão sendo reagrupados para novas ações em seus centros urbanos.

Bonn — Começou o regresso, por via aérea, dos soldados norte-americanos, que participaram de manobras na Alemanha Ocidental.

Washington — O presidente Richard Nixon desistiu de um representante pessoal junto ao Vaticano. Embora tenha o título de embaixador, o representante de Nixon em Roma é como tal, sendo um elemento de ligação entre a Casa Branca e a Santa Sé.

O "Tropical Manaus" — o moderno hotel da América do Sul

Por incumbência da companhia aérea brasileira Varig do nos projetos do arquiteto Sérgio Bernardes, às margens do Rio Negro, perto de Manaus, o mais revolucionário hotel da América do Sul. Numa área de 445.000 surgirão uma cúpula de 300 m de diâmetro e 150 m de altura um hotel com 432 apartamentos, vários restaurantes, bares, clubes, salas de reunião, salões de chá, cinema, teatro, lojas, agências de viagens e um centro de hidroterapia.

rio Taruma será construído um aquário gigantesco, com um posto de dois tubos de vidro, e abastecerá uma piscina ao ar livre cujo fundo de vidro também construída uma Zona de recreio prevista na Zona de Manaus a construção de um porto para pequenas embarcações e a organização de uma exposição permanente. Sob o zimbório haverá uma temperatura de 22 graus com uma humidade de 70%. Em 1970, o hotel deverá